

ЦЕНТРИ СИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

**IZVJEŠTAJ O MONITORINGU RADA
SKUPŠTINE TUZLANSKOG KANTONA**

ZA MANDATNI PERIOD

2010. -2014.

Tuzla, septembar 2014. godine

AKTUELNI MANDAT OBILJEŽEN PREKOMPOZICIJAMA U SKUPŠTINI, SMJENAMA VLADA I POLITIČKOM NESTABILNOŠĆU – DIRIGOVARIM „SA STRANE“. Još prilikom konstituisanja vlasti u Tuzlanskom kantonu, vidjelo se da će odluke o tome ko će biti u parlamentarnoj većini, donositi centrale političkih stranaka, a ne od građana neposredno birani poslanici. Kako je krenulo tako se i nastavilo, pa je sredinom 2012. godine po nalogu iz istih centara političke moći, promijenjena parlamentarna većina, i rekonstruisana Vlada. Do kraja mandata, Skupština Tuzlanskog kantona promjenila je 6 parlamentarnih većina, 3 saziva Vlada, koje su više puta rekonstuisane. Na kraju, poslije višestrukih promjena parlamentarne većine (najbrojnijih koji je doživjela neka kantonalna skupština, u ovom mandatu) i koaliranja „svih sa svim“, a nakon masovnih građanskih protesta u februaru 2014. godine i izbora „vlade eksperata“, Skupština TK kraj svog mandata dočekuje bez zvanične parlamentarne većine.

U SKUPŠTINI TK SVE STRANKE BAR JEDNO VRIJEME BILE U PARLAMENTARNOJ VEĆINI. Iako su se parlamentarne većine, u Skupštini TK, tokom aktuelnog mandata, mijenjale često, najduže je u poziciji vlasti bila SDP. Nakon brojnih prekompozicija, Skupština Tuzlanskog kantona je po prvi put došla u situaciju u kojoj su joj, još na polovini mandata, sve političke partije bile bar jedno vrijeme u parlamentarnoj većini i bar jedno vrijeme bile odgovorne za donešenje odluka i stanje u Kantonu. Prekompozicije u Skupštini su se događale kroz teške političke konfrontacije, odsustvo konstruktivnog dijaloga i traženja kompromisa. U periodu političkih kriza, teme kao što su povećanje zapošljavanja i stranih ulaganja i stabilizacija budžeta, su bile u drugom planu.

GRAĐANSKI I SOCIJALNI BUNT KRENUO IZ TUZLE. Tuzlanski kanton je bio prvi kanton u kojem su početkom februara 2014. godine, nezadovoljni radnici, nezaposleni, ali i ostali građani kroz proteste i socijalni bunt, izrazili nezadovoljstvo radom vlasti. Masovnim građanskim protestima prethodio je neuspješan pokušaj predstavnika sindikata radnika 5 preduzeća (Dite“, „Konjuha“, „Guminga“, „Poliolchema“ i „Aide“) i 17 poslanika Skupštine TK, da kroz skupštinsku raspravu sagleda težak položaj kako radnika, tako i preduzeća. Nakon odbijanja zahtjeva desetak hiljada protestanata kroz višednevne proteste uspjeli iznuditi ostavku tadašnje Vlade u kompletnom sastavu. Svakako najteži period rada Skupštine može se smatrati period nakon građanskih protesta, kada se poslije ostavke Vlade, sva energija protestanata usmjerila ka Skupštini i kada je ona bila prinuđena nastavila raditi samostalno i bez Vlade, čak 44 dana.

KANTONALNE MANDATNE POLITIKE NEREALIZOVANE. ŽIVOT U TUZLANSKOM KANTONU SVE TEŽI . U ekspozuzu bivšeg premijera Seada Čauuševića je najavljeno da će se efikasnost rada kantonalne uprave tokom mandata mjeriti kroz njen doprinos rastu zaposlenosti i GDP-a, investicija, izvoza i boljeg standarda građana.

Pred kraj mandata se može reći da najavljeni ključni ciljevi Vlade kao što su stvaranje novih radnih mjesti, socijalna sigurnost najugroženijih i stabilnost budžeta, nisu ostvareni. Broj radnih mesta se u kantonu smanjio za 2.004, broj nezaposlenih povećao za 6.748, rast plata od 3% progutali povećani troškovi života od 4,8%, a Budžet Tuzlanskog kantona sa kumulativnim deficitom u 2014. godini od 109 miliona, pred kolapsom.

U TOKU AKTUELNOG MANDATA BUDŽET JE SAMO ZA POSLJEDNU GODINU DONEŠEN NA VRIJEME. GRAĐANI TUZLANSKOG KANTONA BILI SU TAOCI POLITIČKIH IGARA SA BUDŽETOM KANTONA. U prve tri godine kontinuirano je kršena zakonska obaveza donošenja Budžeta za određenu godinu do kraja prethodne, da bi u 2013. čak, po prvi put, Budžet bio usvojen dva mjeseca nakon prestanka važenje o privremenom finansiranju za prvi kvartal – 30.05.2013. U vrijeme tromjesečne parlamentarne krize, Budžet, odnosno blokadom njegovog donošenja je strankama služio kao sredstvo političkog pritiska. Čije su posljedice ozbiljno trpjele socijalne kategorije i budžetski korisnici. Ni jedna od političkih stranaka nije pokrenula inicijativu za izmjenu propisa vezanih za

budžetiranje i njihovo usklađivanje sa Ustavom i sudskim odlukama čime bi se ubuduće izbjegao sličan scenarij.

Na početku mandata je najavljenja stabilizacija Budžeta i smanjenje javnih rashoda i uravnoteženje sa prihodima. Budžet ne samo da nije stabilizovan, nego je zbog zadržavanja javnih rashoda i nespremnosti na reforme i racionalizaciju, došlo do stvaranja sve većeg deficitu koji je premašio iznos od 100 miliona KM. Uz to je nastavljena i praksa da se budžetske rupe zatvaraju novim kreditnim zaduženjima koja su u 2014. godini planirana u iznosu od 96 miliona KM. Novim kreditnim zaduživanjem građani će platiti ceh neodgovorne politike nesposobne da racionalizuje i smanji javnu potrošnju.

STRANE INVESTICIJE IZOSTALE, A PRIRODNA NESREĆA ODNIJELA I POSLJEDNU NADU ZA OTVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA. Zbog ekonomске krize i nelikvidnosti budžeta, razvojna komponenta iz budžeta je skoro isčezla. Pošto su sva realizovana kreditna zaduženja potrošena za pokrivanje deficitu, jedina šansa za oporavak privrede su bile strane investicije, koje na žalost zbog političke nestabilnosti i kriza, nisu privučene u Tuzlanski kanton. Najavljeni inovativni rješenja u kreiranju novih radnih mesta, koja je pokrenula posljednja Vlada, kao što je formiranje Fonda za zapošljavanje, su zbog katastrofalnih poplava gurnuta u dugi plan.

POLA MANDATA SKUPŠTINA KASNILA SA DONOŠENJEM PROGRAMA RADA. U toku aktuelnog mandata Skupština Tuzlanskog kantona je dva puta donijela svoj godišnji program rada na vrijeme – za 2011. i 2013. godinu – a dvaput je kasnila sa njegovim donošenjem, kršeći na taj način vlastiti poslovnik o radu. Skupština je u aktuelnom mandatu, saberemo li brojne planiranog, ne obazirući se na preklapanja, ukupno planirala razmatrati 302 mjere i 104 zakona. Stvarni broj različitih zakona, planiranih tokom mandata, je u suštini bio manji od zbiru planiranog po godinama, jer se događalo da su zbog zanemarivanja programske obaveza, nedostatka sredstava za implementaciju, taktiziranja izvršne vlasti, kašnjenja u donošenju okvirnih zakona ili političke nesloga, zakoni iz jedne godine prenošeni u narednu kao nerealizovani.

Zanimljivo je da je nivo realizacije planiranih obaveza, tokom aktuelnog mandata, sumarno, gotovo identičan realiziranom u prethodnom mandatu (195 realiziranih mera, naprema 200 u prethodnom mandatu). Ako posmatramo realizaciju programa rada po godinama mandata, uočavamo da je Skupština 3 godine za redom, usvajala gotovo identičan broj planiranih mera. A da je u posljednoj godini mandata došlo do osjetnog pada, izazvanog, vjerovatno, činjenicom da novoformirana „vlada eksperata“ radi prema svom spisku prioriteta, ne obazirući se previše na program rada Skupštine, što, s obzirom da je Vlada planirani obrađivač većine mera u Programu, utiče na nivo njegove realizacije od strane Skupštine.

BEZ OBZIRA NA NISKU REALIZACIJU PROGRAMA RADA, SKUPŠTINA TK, NAJVEĆU EFIKASNOST U MANDATU BILJEŽI UPRAVO U 2014. GODINI. Skupština je, u aktuelnom mandatu, najefikasnija bila u prvih 8 mjeseci 2014. godine, kada je realizovala 2,2 mera po satu, u prosjeku. Skupština je, u 2014. godini, bila najefikasnija i gledajući mjesecni prosjek realizovanih mera, sa 15 realizovanih mera mjesечно, u prosjeku. Pritom, u prvih 8 mjeseci 2014., kao što smo već rekli, zadržan je tempo održavanja 2 zasjedanja Skupštine mjesечно u prosjeku, iz prethodne godine, što je duplo veći broj zasjedanja nego u 2011. i 2012. godini. Kako je i mjesecni prosjek realizovanih zakona, u aktuelnom mandatu, najviši u 2014. godini, može se reći da je uklanjanje političkih tenzija i stalne borbe za vlast, formiranjem „vlade eksperata“, pozitivno uticalo na rezultate Skupštine TK, u posljednjoj godini njenog aktuelnog mandata.

TEMATSKA SJEDNICA JE DOBRO ORGANIZOVANA, ALI OKONČANA BEZ FINALIZOVANIH I REALIZOVANIH MJERA ZA POMOĆ PRIVREDI. U oktobru 2013. godine su Vlada i Skupština dobro pripremili i održali tematsku sjednicu sa tačkom dnevnog reda „Analiza stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu.“ Na sjednici su pored diskusija poslanika svoje prijedloge i viđenje rješenja iznijeli predstavnici sindikata, poslodavca, privrednici, kantonalna privredna komora, nakon čega se vidjelo da bi mjeru predložene od Vlade, mogle biti samo polazište za donošenje konačnih mera. Na žalost,

Vlada je proces donošenja konačnih mjera nepotrebno „razvukla“ i propustila priliku da mjere finalizuje i ugradi u programe rada i Budžet za 2014. godinu i realizuje ih bar u izbornoj godini.

TOKOM ČITAVOG MANDATA REGISTROVANA SU BROJNA KRŠENJA POSLOVNIKA I ZAKONA, A U JEDNOJ OD BORBI OKO VLASTI, PRIJAVLJENO JE I KRŠENJE USTAVA.

Svakako najznačajnije kršenje Poslovnika i Zakona, bilo je vezano za kašnjenje u donošenju Budžeta i nepoštivanje odredbi 4., 22. i 23. Zakona o Budžetima FBiH, kada nije vršeno usklađivanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Zakon o Budžetima je kršen i kada je u pitanu donošenje odluka o izmjeni Odluke o privremenom finansiranju koje su takođe donešene nakon krajnjeg roka.

Skupština je prekršila i član 50. istog poslovnika jer nije šestomjesečno razmatrala ostvarivanje programa rada.

Za većinu hitnih sjednica, koje su zakazivane na inicijativu jednog broja poslanika, je takođe bilo tvrdnji da su zakazane mimo Poslovnika i bez jasnog obrazloženja razloga hitnosti.

U posmatranom periodu je zapaženo obimnije kršenja poslovnika o radu Skupštine TK koji se odnose na način komuniciranja za skupštinskom govornicom. Kršenja su bila najbrojnija u vremenima političkih previranja i prekompozicije vlasti u parlamentu. Atmosfera u Skupštini Tuzlanskog kantona je u tim trenucima obilovala političkim prepucavanjima, upozorenjima da se krši Ustav, zakoni, Poslovnik i Kodeks.

Kršenja poslovnika, zakona i Ustava je navedeno kao razlog da se dio mera koje je donijela Skupština, a koje su se odnosile na smjenu Vlade, nakon ulaganja vitalnog nacionalnog interesa od strane kluba Hrvata, uputi prema Ustavnom sudu.

MALO SE RADILO, DOBRO SE ZARADILO - KRIZA SE POSLANICIMA ISPLATILA. Za vrijeme parlamentarne i institucionalne krize, desio se nevjerojatan apsurd da su poslanici najviše zasjedali i najviše zaradili u vrijeme kada su imali najmanji učinak. Na ovaj način se kriza finansijski isplatila i poziciji i opoziciji. Sumarno gledano za zakonodavnu vlast u toku mandata, je samo za plate, iz poreza građana, dato 6,8 miliona KM. Ukoliko tome dodamo materijalne troškove i novac za funkcionisanje političkih stranaka, tada se može govoriti i o cifri od oko 9 miliona KM.

Nasuprot rastu primanja u vrijeme krize, aktivnosti poslanika su se povećale, ali neproaktivno, jer nisu bile usmjerenе na donošenje mera koje bi poboljšale život građana, nego da bi se očuvale pozicije u vlasti. Da stanje bude gore, upored sa padom učinkovitosti rada Skupštine, desio se i pad etike, parlamentarne kulture i odgovornost poslanika i članova Vlade.

TRANSPARENTNOST RADA SKUPŠTINE JE DOBRA. ALI SA DOSTA PROSTORA ZA

POBOLJŠANJE. Skupština Tuzlanskog kantona još od 2008. godine na svojoj službenoj stranici ne objavljuje informacije o nacrtima propisa koji se upućuju u javnu raspravu. Službena stranica ne sadrži ni elementarne upute na koji način se javnost može uključiti u kreiranje propisa, na web stranici se ne može preuzeti elektronska verzija nacrtta propisa koji su predmet javne rasprave, a pored toga Skupština ne objavljuje ni program javne rasprave niti informacije o statusu sugestija iznešenih u javnim raspravama.

Dalje primjedbe, u kontekstu transparentnosti, transparentnost rada Skupštine, se odnose na nedostupnost poslaničkih pitanja, odgovora, amandmana i prečišćenih tekstova zakona u elektronskom obliku, dostavu podataka u krajnjem roku predviđenim zakonom (ZOSPI), nedostupnost podataka o pojedinačnom glasanju poslanika po mjerama, nevidljiviranju prisustvu vlade i poslanika sjednicama Skupštine, na nemogućnost preuzimanja video materijala i transkripta sjednica sa službene web stranice Skupštine i nemogućnost dobijanja jasne i cjevitne informacije o sveukupnim primanjima poslanika kao javnih zvaničnika u elektronskom obliku.

NA KRAJU, KONSTATUJMO DA JE, I PORED BROJNIH SLABOSTI, AKTUELNI SAZIV SKUPŠTINE TK EFIKASNJI U OBAVLJANJU SVOJIH OBAVEZA OD PRETHODNOG. U komparaciji sa prethodnim sazivom Skupštine, primjetan je blagi rast realizovanih mera (od 7%) i značajan rast realizovanih zakona (od 31%), uz istovremeni drastični pad broja sati zasjedanja (od 44%).

SAŽETAK	2
SADRŽAJ	5
UVOD	6
STRANAČKI SASTAV SKUPŠTINE I VLADAJUĆA KOALICIJA	7
OSNOVNE INFORMACIJE O RADU SKUPŠTINE – dinamika rada.....	13
KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUSLOVA ZA EFIKASAN RAD	19
UKUPNA ZAKONODAVNA AKTIVNOST SKUPŠTINE TK	24
KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE	27
POŠTOVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA	29
TRANSPARENTNOST RADA SKUPŠTINE TK	31
AKTIVNOSTI POSLANIKA	33
PRIMANJA POSLANIKA	38
RADNA TIJELA	41
ZAKLJUČCI	42
DODATAK 1 – POSLANIČKI KARTONI	45
DODATAK 2– REALIZACIJA ZAKONA MANDATNOM PERIODU 2010-2014.....	64
DODATAK 3 – RADNA TIJELA SKUPŠTINE TK	67
DODATAK 4 – REVIZORSKI IZVJEŠTAJ.....	70
DODATAK 5 – NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U TK.....	75

UVOD

Ovaj izvještaj o monitoringu rada Skupštine Tuzlanskog kantona, daje pregled rada ove institucije za mandatni period 2010.-2014. godine.

Cilj izvještaja je da se sumiraju i na jednostavan način predstave podaci do kojih je CCI došao prateći rad Skupštine Tuzlanskog tokom izvještajnog perioda zaključno sa 1.9.2014. godine.

Pri kreiranju izvještaja, kao ulazni parametri, korišteni su raniji izvještaji o monitoringu rada Skupštine Tuzlanskog kantona, informacije iz godišnjih programa rada Skupštine zapisnici sa održanih sjednica Skupštine i drugi materijali, traženi i dostavljeni od strane ove institucije, te informacije prikupljene neposrednim prisustvom sjednicama Skupštine.

Ovaj Izvještaj je jedan u nizu pokušaja Centara civilnih inicijativa da kontinuiranim praćenjem i periodičnim izvještavanjem, javnosti omogući uvid u rad institucija vlastinastojeći da iste učini odgovornijim i efikasnijim u obavljanju svojih obaveza.

STRANAČKI SASTAV SKUPŠTINE I VLADAJUĆA KOALICIJA

Konstituisanje

Skupština Tuzlanskog kantona je kao i većina parlamentara svoj proces konstituisanja započela na vrijeme i u roku predviđenom Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Nakon preuzimanja mandata na prvom zasjedanju održanom 12.11.2010 godine poslanici su formirali klubove naroda i privremena radna tijela neophodna u procesu konstituisanja, a zbog nepostojanja političkog dogovora, tek na četvrtom dijelu konstitutivne sjednice 23.12. 2010. g. je izborom čelništva i usvajanjem prijedloga lista delegata za Dom naroda FBiH okončan postupak konstituisanja Skupštine. Proces delegiranja delegata za Dom naroda je okončan sa dvadesetodnevnim zakašnjenjem. Cjelokupan proces konstituisanja Skupštine TK je trajao **41 dan**, a neosporna je činjenica da je Skupština Tuzlanskog kantona svoje konstituisanje započela na vrijeme, ali ga je kao i većina kantona okončala kroz bespotrebno otegnut proces i tek nakon nekoliko nastavaka. Iako je Tuzlanski kanton, nakon Sarajevskog i Unsko-sanskog bio treći kanton u kojem je izvršna i zakonodavna vlast konstituisana, ostaje utisak da je cjelokupan proces mogao i trebao teći brže, jer nisu postojali izraženi elementi opstrukcija kao u nekim drugim kantonima

Po okončanju konstituirajuće sjednice Skupština je nastavila sa radom sa parlamentarnom većinom koju su činile čine stranke SDP, SDA i NSRZB sa 25 mandata (72%) i opozicijom SBB, SBiH, BPS i HDZ sa 10 mandata (28%)

Prekompozicije u Skupštini i formiranje parlamentarnih većina

Nakon konstituisanja i jednogodišnjeg funkcionisanja zakonodavne i izvršne vlasti formirane u 2010. godini i formiranja koalicije „stranaka Platforme“ na svim nivoima vlasti, kriza u kojoj se ta koalicija našla polovinom 2012. godine, kulminirala je njezinim raspadom, a nastavljala se i produbljivala i u narednim godinama. Refleksija takvih odnosa se veoma duboko osjetila i u Tuzlanskom kantonu, a politička zbivanja i krize koje su u seriji uslijedile, više su gledane kao kolateralna šteta uspostave vlasti na državnom nivou, a manje kao posledica nefunkcionalnosti kantonalne koalicije ili loših odnosa lokalnih političara. Ako se za početak krize vlasti Tuzlanskog kantona može reći da je induciran izvana, ipak na koncu mandata, zbog poremećenih međupartijskih odnosa i loše komunikacije među poslanicima se može reći da su poslanici Skupštine Tuzlanskog kantona sami doprinijeli njenom produbljivanju.

Stranka	Broj poslaničkih mandata 2010.	%	Broj poslaničkih mandata 2014.		%
			12	35	
1 SDP	13	37	12	34	
2 SBiH	3	9	3	9	
3 NSRZB	2	6	2	6	
4 BPS	2	6	1	3	
5 HDZ	1	3	1	3	
6 SDA	10	29	10	29	
7 SBB	4	11	1	3	
8 Samostalni poslanici	0	0	5	14	
Ukupno		35	35		

Poslije višestrukih promjena parlamentarne većine (najbrojnijih koji je doživjela neka kantonalna skupština, u ovom mandatu) i koaliranja „svih sa svim“, a nakon masovnih građanskih protesta u februaru 2014. godine, Skupština TK kraj svog mandata dočekuje bez zvanične parlamentarne većine, sa 8 političkih subjekata koji su bez čvrstog političkog dogovora.

ffb

đ

1	23.12.2010.-4.6.2012.	SDP, SDA, NSRZB	25	72
2	4.6.2012.-31.12.2012.	SDP, SBB, NSRZB	19	54
3	31.12.2012.-31.3.2013.	SDP, SBB, NSRZB, BPS	21	60
4	31.3.2013. - 29.5.2013.	SDA, SBiH, NSRZB, BPS, HDZ, 4 samostalna poslanika	22	63
5	30.5.2013.- 14.11.2013.	SDP, SBiH, HDZ, SBB, BPS	20	57
6	14.11.2013.-11.2.2014	SDP, SBiH, HDZ, 2 samostalna poslanika	18	51
7	11.2.2014-	Nema zvanične parlamentarne većine	/	/

Hronologija događanja vezanih za prekompoziciju vlasti TK imala slijedeći tok..

Početna vrlo komotna parlamentarna većina koja je imala 71% glasova u parlamentu, rekonstruisana je na način da je iz nje istisnuta stranka SDA. Prekomponovana parlamentarna većina, nakon ulaska SSB-a sa svoja 4 poslanika, je imala 19 mandata, odnosno svega 54% glasova poslanika. Ulaskom BPS-a parlamentarna koalicija je nakratko dodatno ojačana, jer se broj poslanika pozicije u parlamentu povećao na 21 (60%). Nakon veoma ozbiljnih previranja u SBB-u¹ i izlaska 3 poslanika iz te stranke i izlaska jednog poslanika iz kluba SDP, stanje parlamentarnoj koaliciji se naglo pogoršalo i bilo je samo pitanje do kada će u takvom stanju moći djelovati. Već tada se vidjelo da je propao i pokušaj premijera da se još jednim prekomponovanjem parlamentarne većine obezbjedi kako je rekao „sigurnija podrška parlamenta u donošenju veoma važnih odluka kojima treba odgovoriti na velike izazove koji se nalaze pred Vladom“

Na 31. sjednici Skupštine Tuzlanskog kantona je objavljena nova politička realnost tj. da je u Skupštini Tuzlanskog kantona formirana nova i heterogena parlamentarna većina od 21 poslanika koju čini 5 stranaka SDA, SBiH, BPS, NSRZB, HDZ i samostalni poslanici Salih Šabović, Alija Azabagić, i Zoran Jovanović.

Na hitnoj 32. sjednici Skupštine, novoj parlamentarnoj većini koja je u konačnici brojala 22 poslanika (63%) je pristupio i poslanik Semir Turbić, nakon čega je ista u navedenom sastavu djelovala sve do 29.5.2013. godine.

Nakon povlačenja potpisa SBiH i BPS-a, a zatim i ostalih (izuzev samostalnih poslanika) parlamentarna većina na čelu sa SDA se na 41. sjednici raspala, a SDA je uz SB i NSRZB ponovo postala stranka opozicije.

Peta po redu koalicija 5 političkih partija, sa SDP-om na čelu, je od 30.5.2013 godine, nakon okončanja političke trgovine sa „malim“ političkim strankama, ponovo preuzeila odgovornost vođenja političkog i ekonomskog života u kantonu. Ovakav epilog je malo ko očekivao, jer je većina poslanika manjih stranaka prije toga višestruko učestvovala u pokušajima i smjeni premijera Čauševića.

Nakon ovakvog raspleta političke krize, Skupština Tuzlanskog kantona je po prvi put došla u situaciju da su joj, još na polovini mandata, sve političke partije bile bar jedno vrijeme u parlamentarnoj većini i bar jedno vrijeme bile (ne)odgovorne u odlučivanju.

Sa ovim činom prekompozicije u Skupštini TK pod vodstvom SDP-a nisu okončane nego su se nedugo nakon toga nastavile. Mjesta u parlamentarnoj većini su, umjesto isključenih stranaka

¹ Prema saopštenju za medije stranke iz članstva SBB BiH je isključen se gospodin Salih Šabović, poslanik u Skupštini TK. Kao razlog isključenja je navedeno da je po ispisu Poreske uprave Federacije BiH, firma „Giprom“ čiji je vlasnik poslanik Šabović, duguje enorman poreski iznos.

SBB i BPS, zauzeli su samostalni poslanici Zoran Jovanović i Džemal Jukan, čime je Skupština dobila najslabiju parlamentarnu većinu sa svega 18 poslanika.

Tačku na političke prekompozicije stavili su građanski protesti, iz februara 2014. godine, kada se raspala i posljednja parlamentarna većina, a Skupština nastavila raditi bez definisane parlamentarne većine.

Promjena stranačkog statusa poslanika

Nezadovoljni političkim dogovorima, ali i drugim razlozima prije svega ostvarenjem izbornih obećanja, 5 poslanika iz 3 političke partije je napustilo svoje stranke i nastavilo djelovanje kao samostalni poslanici. Najveći broj poslanika „izgubila“ je stranka Savez za bolju budućnost koju je napustilo 3 od ukupno 4 poslanika (75%).

Poredeći sa prethodnim mandatom, u periodu 2006-2010 bilo je manje napuštanja stranaka i samostalnog djelovanja poslanika (3 poslanika u odnosu na 5 u aktuelnom mandatu).

Imanovanja Vlada

Česte prekompozicije parlamentarnih većina u Skupštini su imale za posljedicu da se u skladu sa zahtjevima članica koalicija i njihovim političkim apetitima rekonstruišu pa čak i mijenjaju Vlade. U Tuzlanskom kantonu Skupština je imenovala 3 saziva Vlada, od koji je posebno interesantan posljednji, gdje je promjena inicirana od strane građana, a ne i političkih partija. Smjena Vlada u prethodnim mandatima nije bilo.

Promjene čelnosti u Skupštini

Promjene čelnosti Skupštine Tuzlanskog kantona se, u prethodnim mandatima, nisu događale dok je u aktuelnom mandatu samo na poziciji zamjenika predsjednika Kantona (Bošnjaka), promijenjena izvršena dva puta.

Protesti građana u Tuzlanskom kantonu

Početak 2014. godine obilježili su brojni građanski protesti, a po prvi put, u BiH, se desilo da je 5 kantonalnih vlada (TK, KS, ZDK, BPK i USK) pod pritiskom javnosti bilo prinuđeno podnijeti ostavke.

Tuzlanski kanton je bio prvi kanton u kojem su obespravljeni radnici, nezaposleni, ali i ostali građani kroz proteste izrazili nezadovoljstvo radom Vlade.

Masovnim građanskim protestima prethodio je pokušaj predstavnika sindikata radnika 5 preduzeća² i 17 poslanika opozicije da u dnevni red 53. sjednice Skupštine uvrsti i tačku u kojoj bi se raspravljalo o teškom položaju kako radnika, tako i preduzeća. Vlada i Kolegij Skupštine su poslije višesatnih pregovaranja sa protestantima, odbili zahtjev opozicije i radnika nakon čega su nezadovoljni opzionici poslanici i radnici napustili sjednicu, a od strane radnika je tada najavljeni nastavak borbe za svoja prava.

Protestima radnika pred zgradom Vlade Tuzlanskog kantona organizovanim 5.,6.,i 7.2.2014. godine su se pridružili i nezadovoljna nezaposlena lica kao i desetak hiljada građana nezadovoljnim opštim stanjem u društvu. Pregovori sa predstavnicima protestanata su bili neuspješni jer Vlada jeste htjela pregovarati sa predstavnicima sindikata, ali ne i sa „nelegitimnim predstavnicima“ nezaposlnih. Nezadovoljni takvim odnosom Vlade i premijera Seada Čauševića protestanti su zahtjevali od premijera da da ostavku, a kada je to nije htio učiniti, nasilno su ušli u zgradu vlade i devastirali je.

Tek nakon takvog razvoja situacije premijer Čaušević je dao ostavku, što je značilo i pad Vlade u kompletном sazivu. Građanske proteste su posljednja dva dana obilježili neredi i sukobi sa policijom, što je u javnosti izazvalo podijeljena mišljenja oko toga koliko je opravdano nasilno ponašanje protestanata i da li bi ih uopšte bilo da je premijer podnio ostavku ranije. Centri civilnih inicijativa su u javnim istupima podržali pravo građana na

² Sindikalne proteste za vrijeme održavanja sjednice Skupštine 26.1.2014. godine organizovali su radnici „Dite“, „Konjuha“, „Guminga“, „Poliolchema“ i „Aide“

izražavanje nezadovoljstva radom Vlade³, napominjući da se pri tome ne smije uništavati privatna i javna imovina i ugrožavati sigurnost ljudi. Sličnog su stava bile i međunarodne organizacije⁴, nevladine organizacije iz cijele BiH, eksperți⁵, kao i skoro sve političke partije. Svi su u svojim istupima istakli da razumije bijes naroda i dubinu socijalne bijede u kojoj se već duži period nalaze, ali da ni u kom slučaju protesti ne smiju eskalirati u međunacionalni sukob ili biti manipulisan od strane pojedinih političkih partija.

Različite grupacije građana koje su učestvovali u protestima su istrajno nastavile vršiti pritisak na Skupštinu da razriješi Vladu i da izabere novu, insistirajući da ona bude „ekspertna nestranačka i etički nekompromitovana“. Svakako najteži period rada Skupštine može se smatrati period nakon građanskih protesta, kada je nakon ostavke vlade sva energija protestanata bila usmjerena ka Skupštini. Skupština je u tom periodu maksimalnom otvorenosću prema svim građanskim grupama, uspjela uvjeriti njihove predstavnike da je za svako odlučivanje Skupštine neophodan legalitet i pozvala ih da konstruktivno sudjeluju u dijalogu i predlažu rješenja. Svakodnevnim zasijedanjem kolegija Skupštine i pregovaranjem sa grupama građana, preduprijeđene su nove eskalacije i sukobi i izbjegnut najcrnji scenario po kojem bi Tuzlanski kanton mogao ostati i bez zakonodavne vlasti. Skupština je nakon samo 4 dana od podošenja ostavke, jednoglasno razriješila premijera Čauševića i cjelokupnu Vladu, a nakon 7 dana takođe jednoglasno donijela odluku o ukidanju „bijelog hljeba“⁶ za sve članove vlade i poslanike. Da nezadovoljstvo građana nije kratkog daha i da se neće stati samo na zahtjevima izraženim na protestnim skupovima, vidjelo se i po brojnim konstruktivnim prijedlozima nastalim kroz sastanke sindikalnih grupacija, udruženja nezaposlenih, udruženja poslodavaca i potpuno novog vida izražavanja stavova kroz demokratske javne diskusije nazvane „Plenum građana“⁷. Fokusi zahtjeva grupacija jesu bili različiti, ali se iz njih vro jasno vidjelo da radnici nisu zadovoljni provedenom privatizacijom, socijalnom nesigurnošću i načinom rada granskih sindikata, nezaposleni nisu bili zadovoljni nepotizmom u zapošljavanju besperktivnošću i lošim socijalnim statusom. Poslodavci su iznijeli svoje viđenje kako se može i treba pomoći privredi, ali kako se može povećati zaposlenost i poboljšati socijalni položaj radnika, dok je na Plenumu građana iznešen širi spektar zahtjeva čiji je cilj postizanje pravednijeg, perspektivnijeg i „boljeg društva“. (u prilogu izvještaja su neki od zahtjeva protestanata)

Nakon što je razriješila Vladu, ovlastila službenike koji će organizovati rad ministarstava, Skupština je objavila da će novu nestranačku i ekspertnu Vladu izabrati uvažavajući prijedloge građana, ali samo po postupku koji je predviđen Ustavom. Kroz maksimalno otvoren postupak prema Skupštini je do 25.2. 2014. godine upućeno 13 prijedloga kandidata za mandatara, nakon čega je predsjednik Skupštine za mandatara imenovao dr. prof. Bahriju Umihanića. Po okončanog procesa prikupljanja prijedloga kandidata za ministarske funkcije, mandatar je 25.3. 2014. godine objavio prijedlog budućeg sastava Vlade. Pošto je predloženi sastav Vlade ispunjavao elementarne principe iz građanskih zahtjeva (da kandidati ne mogu biti oni koji su ranije obnašali funkcije u vlasti i da se nakon isteka mandata dobrovoljno odriču od kandidovanja na narednim izborima), Skupština je na sjednici 26.3.2014. godine imenovala treći saziv Vlade u ovom mandatu.⁸

³ CCI je u javnim istupima podržao pravo građana na izražavanje nezadovoljstva radom Vlade, napominjući da se pri tome ne smije uništavati privatna i javna imovina i ugrožavati sigurnost ljudi

⁴ Stav Ureda visokog predstavnika **Prava građana na protest i slobodu izražavanja su osnovna prava** - Prava građana na protest i slobodu izražavanja su osnovna prava, sve dok se ostvaruju na miran način i u skladu sa zakonom

⁵

⁶ Ukitanje „bijelog hljeba“ je kolokvijalni naziv za donošenje Odluke o utvrđivanju plaća i naknada funkcionera koje bira ili imenuje Skupština Tuzlanskog kantona i naknada za vršenje funkcije poslanicima u Skupštini Tuzlanskog kantona koja je omogućavala da članovi Vlade i poslanici nakon smjene ili prekida mandata mogu ostvarivati pravo na lični dohodak još 12 mjeseci nakon promjene statusa

⁷ „Po definiciji, plenum je skupština svih članova neke grupe. To je javni prostor za raspravu, bez zabrana i bez hijerarhije učesnika, na kojem se donose odluke. Svi koji to žele učestvuju. Jedna osoba ima jedan glas“ Kasim Trnka.

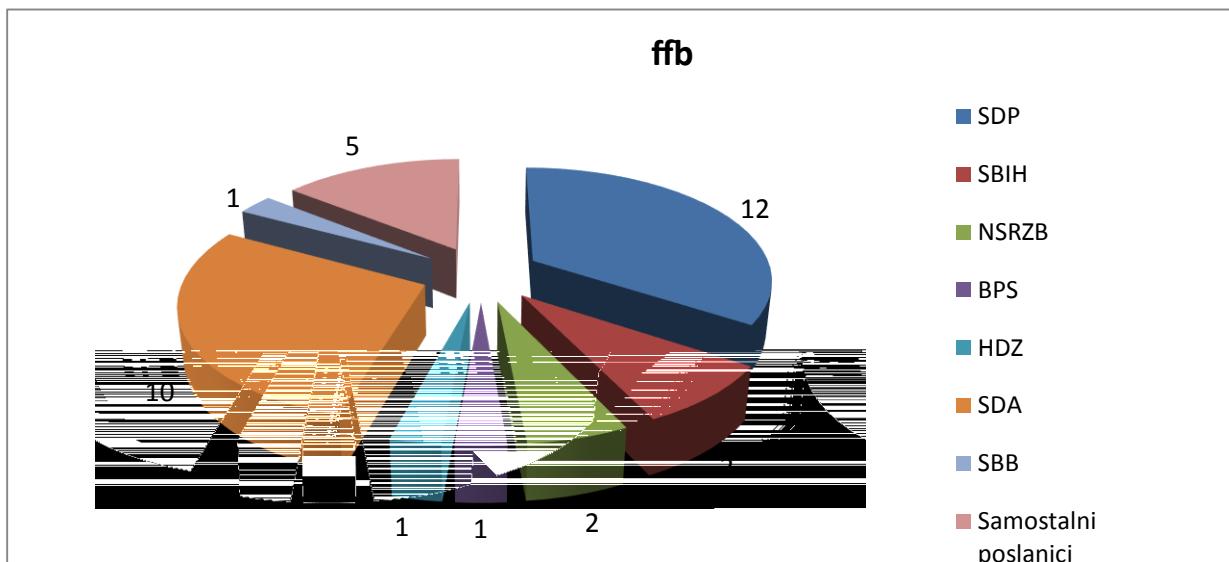
⁸ Sastav Vlade i šira biografija su sastavni dio ekspozema premijera Umihanića koji se nalazi u prilogu izvještaja

Tuzlanski kanton je ostao izuzetak, obzirom da su u drugim kantonima nakon smjene vlada, iste nastavile raditi u tehničkom mandatu, a skupštine odbile da pristupe imenovanju novih vlada, ignorirajući zahtjeve građana za „ekspertnim“ , „nestrančkim“ vladama.

Saziv Skupštine na koncu mandata

		ffb	ffb	ffb	
1	Mustafa Abdulahović	SDA	-		1.
2	Senad Alić	SDA	Poslanik		2.
3	Alija Azabagić	SZ	-		1.
4	Elvis Baraković	SDP	-		1.
5	Zahid Bašić	SDA	-		1.
6	Hajrudin Bećirović	SDP	Poslanik		2.
7	Ivo Divković	SDP	Poslanik, Poslanik PD P FBiH		2.
8	Rasim Dostović	SDA	-		1.
9	Dževad Hadžić	SDP	-		1.
10	Asmir Hasić	SBiH	-		1.
11	Dženita Hrvić	SDA	-		1.
12	Slađan Ilić	SDP	-		1.
13	Besim Imamović	SBiH	Poslanik		3.
14	Bajazit Jašarević	SDA	Premijer, Poslanik,Predsjednik Skupštine , Poslanik PD PS BiH		2.
15	Zoran Jovanović	SZ	-		1.
16	Džemal Jukan	SZ	-		1.
17	Samir Kamenjaković	NSRB	-		1.
18					

Skupština Tuzlanskog kantona, kraj 2014. godine dočekala je sa poslanicima 7 stranaka i 5 samostalnih poslanika, u svom sastavu.

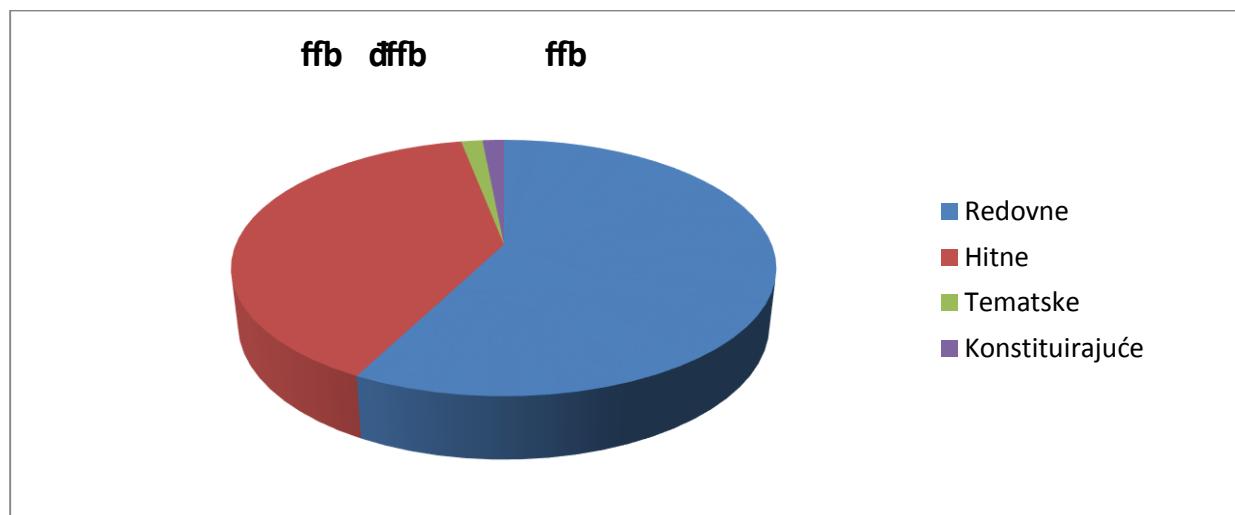
Grafikon 1

Na čelu Skupštine su Predsjednik Ilić Slađan (SDP) i zamjenici predsjednika Samir Kamenjaković (NSRZB) i Zlatko Šimić (SDP).

OSNOVNE INFORMACIJE O RADU SKUPŠTINE – dinamika rada

U mandatnom periodu periodu 2010-2014. godine Skupština Tuzlanskog kantona je održala ukupno 66 sjednica od čega su bile 1 konstituirajuća, 1 tematska, 39 redovne, 25 hitnih sjednica

Sjednice su održane u 72 zasjedanja jer su 4 sjednice održane u nastavcima.

Mandatni period je bio obilježen time što većina hitnih sjednica nije održana zbog teškog ekonomskog ili bezbjedonosnog stanja u kantonu, nego zbog političke borbe, brojnih parlamentarnih prekompozicija, preuzimanja i promjena u izvršnoj vlasti. Izuzetak jedino predstavlja tematska sjednica, održana 10. oktobra 2013. godine, koja je bila posvećena teškom stanju u privredi Tuzlanskog kantona i pronalasku mjera za oporavak privrede.

Sjednice su trajale ukupno 310 sati i 50 minuta tako da su poslanici tokom mandatnog perioda od 4 godine na sjednicama proveli vremenski ekvivalent 39 osmosatnih radnih dana. Mandat će ostati zapamćen i po 136 pauza u trajanju 69 sati i 46 minuta (22% ukupnog trajanja sjednica) koje su u manjoj mjeri korištene za stranačka konsultovanja o tačkama dnevnog reda, a više radi donošenja političkih statavova prilikom prekompozicija u Skupštini.

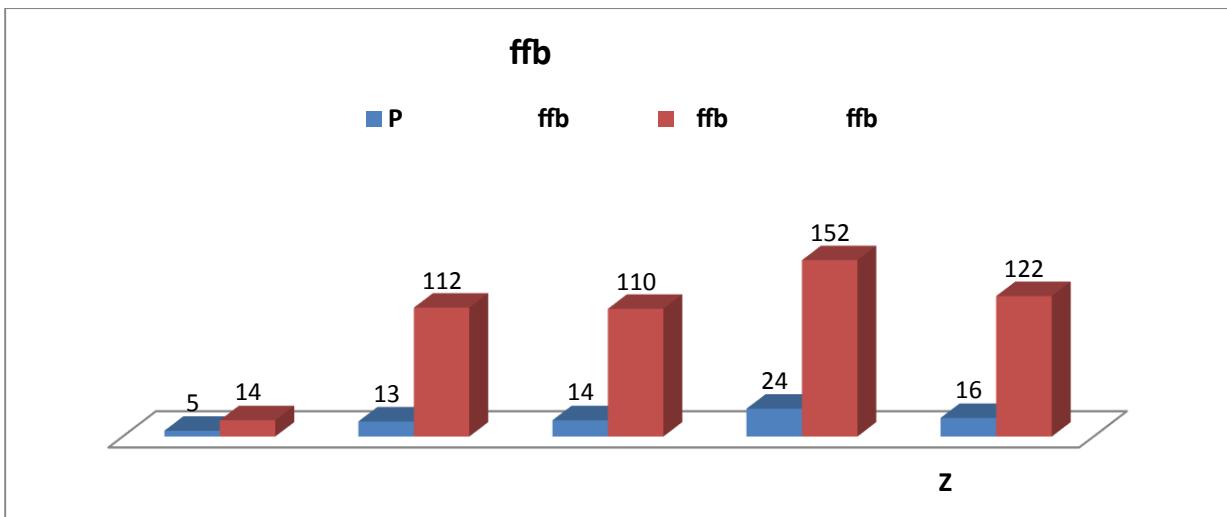
Zasjedanja Skupštine, u posmatranom periodu trajala su prosječno 4 sata i 19 minuta,

uključujući i pauze, u trajanju od skoro 1 sata u prosjeku (što znači da je efektivni rad na sjednicama trajao u prosjeku 3 sata i 17 minuta). Stvarna rasprava po mjerama i tačkama dnevnog reda je bila još manja kada se to vrijeme umanji za trajanje poslaničkog sata i vremena potrošenog za utvrđivanje dnevnog reda.

		ffb	ffb	ffb ffb	ffb ffb fffb	ffb ffb fffb	ffb ffb fffb	ffb	ffb
2010									
12-11-2010	1	Konstit. - početak	7	3	14:05	14:30	00:25	0	00:00
24-11-2010	1	Konstit- nastavak		0	11:35	12:15	00:40	1	00:20
20-12-2010	1	Konstit - nastavak		0	11:10	11:20	00:10	0	00:00
23-12-2010	1	Konstit -		4	09:15	12:05	02:50	3	02:00

nastavak									
23-12-2010	2	Redovna	7	7	12:40	15:30	02:50	1	00:30
		<i>Ukupno</i>	<i>14</i>	<i>14</i>			<i>06:55</i>	<i>5</i>	<i>02:50</i>
		<i>Prosječno</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>			<i>01:23</i>		
10-02-2011	3	Hitna	3	3	09:30	09:30	10:30		
28-02-2011	4	Redovna	2	2	09:30	09:45	14:45		
30-03-2011	5	Redovna	7	7	09:30	09:35	15:40	2	00:50
28-04-2011	6	Redovna	13	13	09:30	09:40	15:15	2	00:45
23-05-2011	7	Redovna	9	9	09:30	09:30	12:10		
09-06-2011	8	Redovna	11	11	09:30	09:30	13:25	2	00:25
30-06-2011	9	Redovna	14	14	09:30	09:35	17:00	2	01:00
14.7.2011	10	Redovna	13	13	09:30	09:30	11:55		
28.9.2011	11	Redovna	13	13	09:30	09:30	15:30	2	00:45
06-10-2011	12	Hitna	1	1	09:30	09:30	09:45		
26-10-2011	13	Redovna	6	6	09:30	09:30	12:35		
30-11-2011	14	Redovna	10	10	09:00	09:40	14:45	1	01:15
22-12-2011	15	Redovna	10	10	09:30	09:35	16:15		
		<i>Ukupno</i>	<i>121</i>	<i>121</i>			<i>55:00</i>	<i>11</i>	<i>05:00</i>
		<i>Prosječno</i>	<i>8,6</i>	<i>8,6</i>			<i>04:13</i>		
30-01-2012	16	Redovna	11	11	09:35	16:00	06:25	4	01:45
29-02-2012	17	Redovna	9	9	11:20	16:35	05:15	0	00:00
30-03-2012	18	Redovna	5	5	09:45	16:50	07:05	1	01:45
25-04-2012	19	Redovna	10	10	09:30	16:00	06:30	0	00:00
30-05-2012	20	Redovna	9	9	09:35	14:10	04:35	0	00:00
04-06-2012	21	Hitna	1	1	11:45	15:15	03:30	4	01:30
13-06-2012	22	Hitna	2	2	11:00	12:15	01:15	1	00:15
25-06-2012	23	Redovna	16	16	09:30	17:10	07:40	3	00:55
18-07-2012	24	Redovna	14	14	09:00	17:00	08:00	5	01:15
10-09-2012	25	Redovna	7	7	09:00	14:15	05:15	1	00:10
23-10-2012	26	Redovna	7	7	09:35	13:25	03:50	2	00:20
08-11-2012	27	Redovna	1	1	09:30	13:30	04:00	3	01:05
29-11-2012	28	Redovna	7	7	09:35	15:45	06:10	2	01:00
21-12-2012	29	Redovna	11	11	09:10	14:20	05:10	3	02:40
		<i>Ukupno:</i>	<i>110</i>	<i>110</i>			<i>74:40</i>	<i>29</i>	<i>12:40</i>
		<i>Prosječno</i>	<i>7,9</i>	<i>7,9</i>			<i>05:20</i>	<i>2,1</i>	<i>00:54</i>
30-01-2013	30	Redovna	9	9	09:30	14:00	04:30	4	01:05
28-02-2013	31	Redovna	13	13	11:00	21:20	10:20	9	02:15
13-03-2013	32	Hitna	4	4	10:00	22:15	12:15	11	04:25
28-03-2013	33	Redovna	4	4	10:15	16:35	06:20	5	01:45
11-04-2013	34	Hitna	3	3	09:50	16:52	07:02	5	03:30
19-04-2013	35	Redovna	2	2	11:35	21:40	10:05	3	06:45
19-04-2013	36	Hitna	2	2	21:50	22:35	00:45	1	00:15
27-04-2013	37	Hitna	1	1	09:50	09:55	00:05	0	00:00
15-05-2013	39	Hitna	2	2	23:30	23:59	00:29	1	00:10
15-05-2013	38	Hitna	4	4	15:00	23:30	08:30	4	04:34
17-05-2013	40	Hitna	3	3	11:25	12:20	00:55	0	00:00
29-05-2013	41	Hitna	0	0	10:05	10:08	00:03	0	00:00
30-05-2013	42	Hitna	4	2	13:25	14:10	00:45	0	00:00

31-05-2013	42	Hitna-nastavak	2	15:20	15:55	00:35	1	00:20
24-06-2013	43	Redovna	8	09:40	12:20	02:40	2	00:15
17-07-2013	44	Redovna	19	09:30	16:00	06:30	4	01:35
26-07-2013	45	Hitna	5	09:40	16:26	06:46	3	02:00
26-07-2013	46	Hitna	1	16:30	16:40	00:10	0	00:00
13-09-2013	47	Redovna	11	09:45	15:45	06:00	3	02:10
10-10-2013	48	Tematska	6	09:30	17:07	07:37	0	00:00
29-10-2013	49							

Na dnevnim redovima sjednica Skupštine je bilo 510 različitih mjera, od kojih je 479 prihvaćeno, 23 mjere su odbijene, dok ih je 8 povučeno.

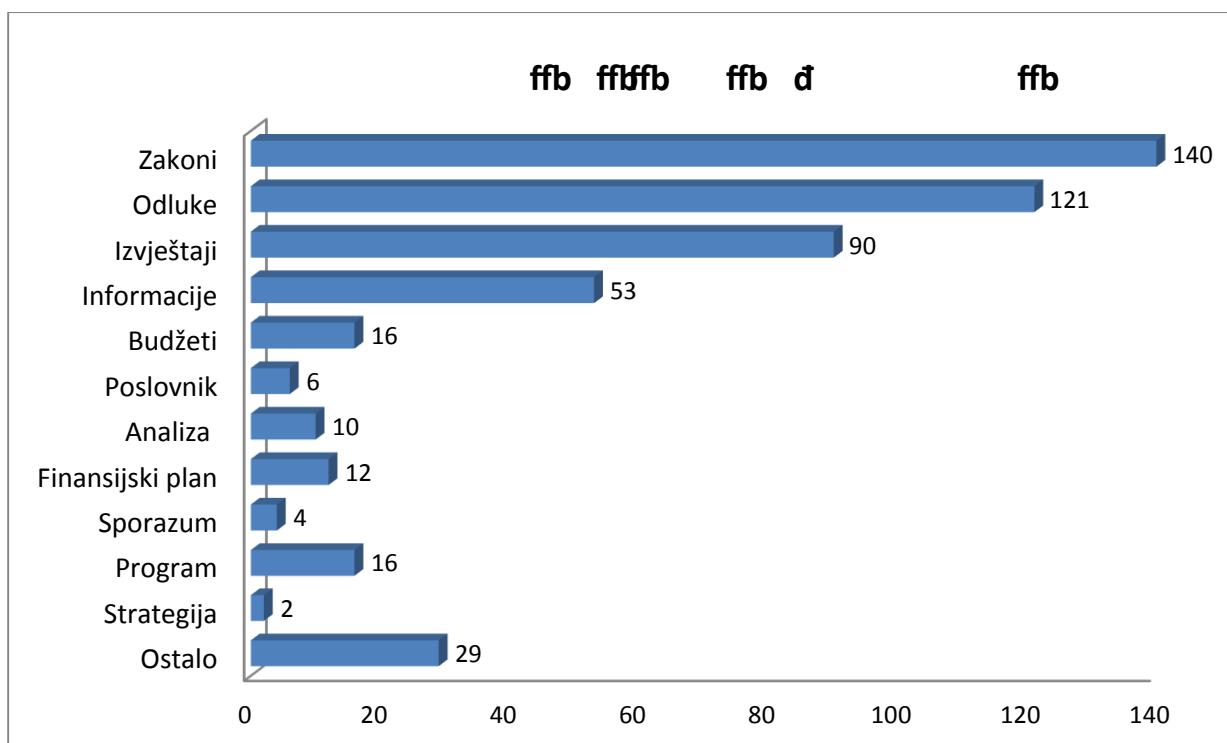
Među odbijenim mjerama se uglavnom nalaze izvještaji o radu kantonalnih institucija i to u onim godinama kada su se mijenjale parlamentarne većine, ali se neočekivano nalazio i Budžet Tuzlanskog kantona za 2013. godinu koji je tek naknadno i nakon zakonskog roka usvojen. Primjetno je bilo da su parlamentarne većine, kalkulisale prilikom stavljanja na dnevni red Izvještaja o radu kantonalnih institucija, misleći o tome da odlučivanje o njima iskoriste i za buduće kadrovske križaljke i zadovoljenje partnera u koalicijama menadžera.⁹ a nerjetko i za smjene ili pokušaj smjene „zatečenih“ menadžera.¹⁰

Sa stanovišta strukture razmatranih mjera u Skupštini, najbrojniji su bili materijali zakona 140 i oni su činili preko četvrtine svih razmatranih materijala. Slijedeća kategorija su odluke koje kojih je bilo 121 što sa predstavlja 23 % svih mjera. Odluke su među najbrojnijim razmatranim mjerama u Skupštini i u ovolikom broju su zastupljene, zbog prekompozicija u vlasti, odluka o smjenama Vlade, ministara, razrješenjima i imenovanjima. Samo manji broj odluka odnosio se na mjere koje su bile vezane za razvoj i investicije.

Interesantno je da je tokom četvorogodišnjeg mandata Skupština usvojila svega dvije strategije.

⁹ primjer (Izvještaj o radu Kantonalne agencije za privatizaciju za 2012. godinu, Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2012. godinu, Izvještaj o radu i poslovanju JU Univerzitet u Tuzli za 2012. (po programu predviđen za razmatranje kao Informacija o radu JU Univerzitet u Tuzli za 2012. godinu), i Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Javne ustanove Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona Tuzla za 2012. godinu)

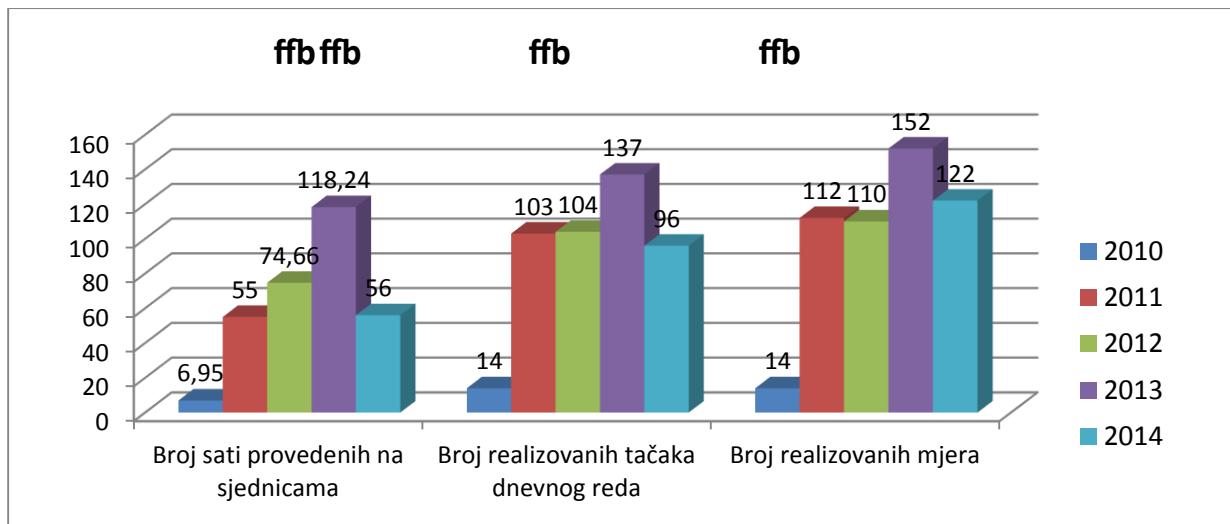
¹⁰ Nakon što su Vlada i Skupština su odatile Izvještaj o radu i poslovanju Univerzitet u Tuzli za 2012. g. i nakon što je Vlada inicirala razrješenje rektora Envera Halilovića, Senat i Upravni odbor Univerziteta je odbio takvu inicijativu

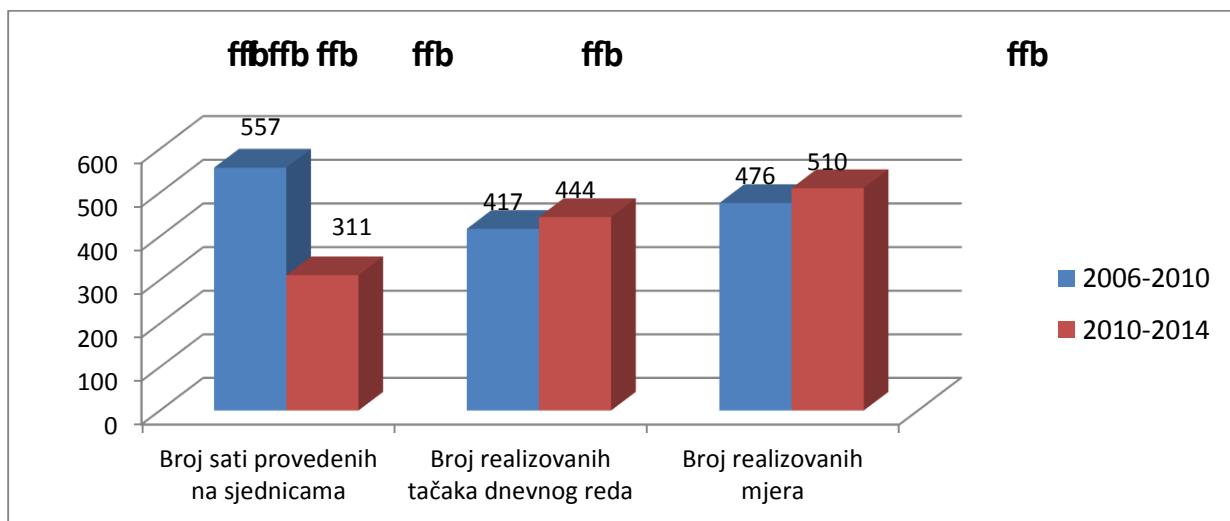
Jedan od značajnijih propusta Skupštine Tuzlanskog kantona tokom cijelog mandata, je bilo neblagovremeno usvajanje Budžeta TK za 2013. godinu i politiziranje njegovog donošenja, odnosno korištenje budžeta kao sredstva političkog pritiska, u borbi za vlast. Kasnim usvajanjem Budžeta i ishitrenim donošenjem kantonalnog Zakona o privremenom finansiranju, Skupština je prejudicirala korigovanje federalnog propisa o budžetiranju i time širom otvorila vrata sličnim praksama¹¹. Najmučniji utisak u javnosti ostavila je činjenica da su zbog političke borbe za kantonalnu vlast, na nekoliko mjeseci zanemarene potrebe socijalno ugroženih (djeca, invalidi, nezaposleni, majke porodilje) i potrebe onih koji nisu mogli, ni trebali čekati (poljoprivrednici, privrednici, borci...).

Inače, Skupština je, u aktuelnom mandatu, najefikasnija bila u prvih 8 mjeseci 2014. godine, kada je realizovala 2,2 mjere po satu, u prosjeku. Skupština je, u 2014. godini, bila najefikasnija i gledajući mjesecni prosjek realizovanih mjera, sa 15 realizovanih mjera mjesечно, u prosjeku. Pritom, u prvih 8 mjeseci 2014., kao što smo već rekli, zadržan je tempo održavanja 2 zasjedanja Skupštine mjesечно u prosjeku, iz prethodne godine, što je duplo veći broj zasjedanja nego u 2011. i 2012. godini. Kako je i mjesecni prosjek realizovanih zakona, u aktuelnom mandatu, najviši u 2014. godini, može se reći da je uklanjanje političkih tenzija i stalne borbe za vlast, formiranjem „vlade eksperata“, pozitivno uticalo na rezultate Skupštine TK, u posljednjoj godini njenog aktuelnog mandata.

¹¹ Konstatacija je bazirana na Zakonu o budžetima . U ranijim periodima postoje primjeri finansiranja institucija drugih nivoa vlasti i nakon neusvajanja Budžeta na osnovu odluka čiji je osnovza donošenje bio stav Ustavnog suda da institucije u finansiranju moraju imati kontinuitet

U komparaciji sa prethodnim sazivom Skupštine, primjetan je blagi rast realizovanih mјera (od 7%), uz istovremeni drastični pad broja sati zasjedanja (od 44%). Što posljedično podrazumijeva značajno povećanje efikasnosti aktuelnog saziva Skupštine, u odnosu na prethodni.

KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUSLOVA ZA EFIKASAN RAD

PROGRAM RADA SKUPŠTINE

Programiranje rada

U toku aktuelnog mandata Skupština Tuzlanskog kantona je dva puta donijela svoj godišnji program rada na vrijeme – za 2011. i 2014. godinu – a dvaput je kasnila sa njegovim donošenjem.

Skupština Tuzlanskog kantona je svoj Program rada za 2014. godinu donijela 30.1.2014. godine. Razlog kašnjenja u donošenju programa rada je što Vlada prema Skupštini nije blagovremeno dostavila nacrt programa koji bi bio osnova za programiranje rada Skupštine. Time su od strane Skupštine prekršene odredbe Poslovnika koje definišu rokove za donošenje programa, a od strane Vlade su prekršene odredbe Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona, kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija.

Skupština je kasnila sa donošenjem programa i 2011. godine, a razlog tadašnjeg kašnjenja je bio razvučeni proces formiranja Vlade.

Kašnjenja u donošenju programa rada Skupštine je bilo i prošlom mandatu, ali se to dogodilo u prve dvije godine tj na početku mandata.

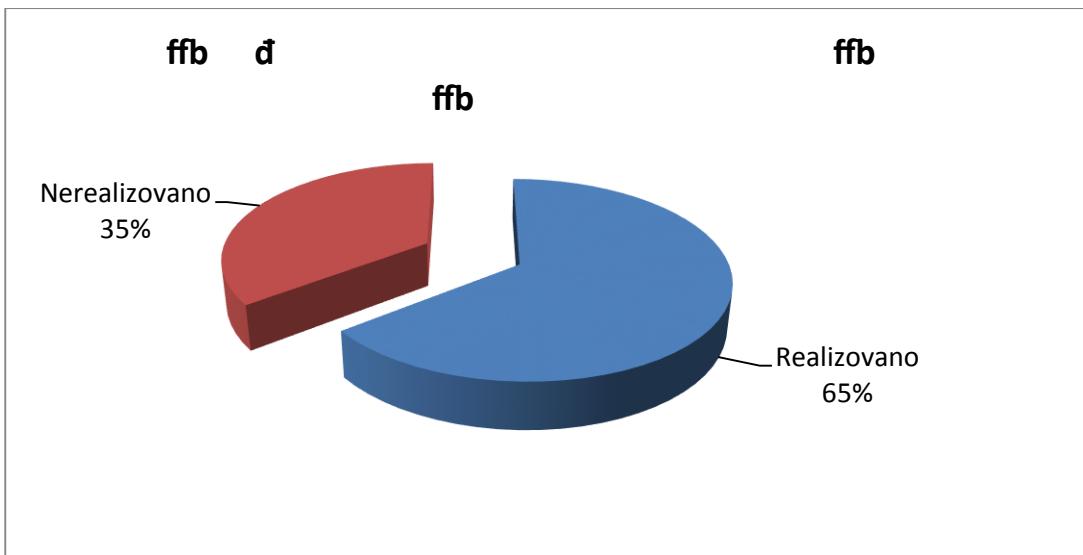
d	ffb		
	2007.	26.3.2007	94
	2008.	31.1.2008.	88
	2009.	29.12.2008	70
	2010.	29.12.2009	75
	ffb		
	2011.	30.03.2011.	70
	2012.	22.12.2011.	70
	2013.	21.12.2012.	83
	2014.	30.1.2014.	79
	ffb		

Skupština je u aktuelnom mandatu, saberemo li brojeve planiranog, ne obazirući se na preklapanja, ukupno planirala razmatrati 302 mjere i 104 zakona. Poredeći obim planiranih aktivnosti sa proteklim mandatom, može se reći da je obim planiranih mjer bio manji za 8%, ali je zato broj planiranih zakona bio veći za 6.

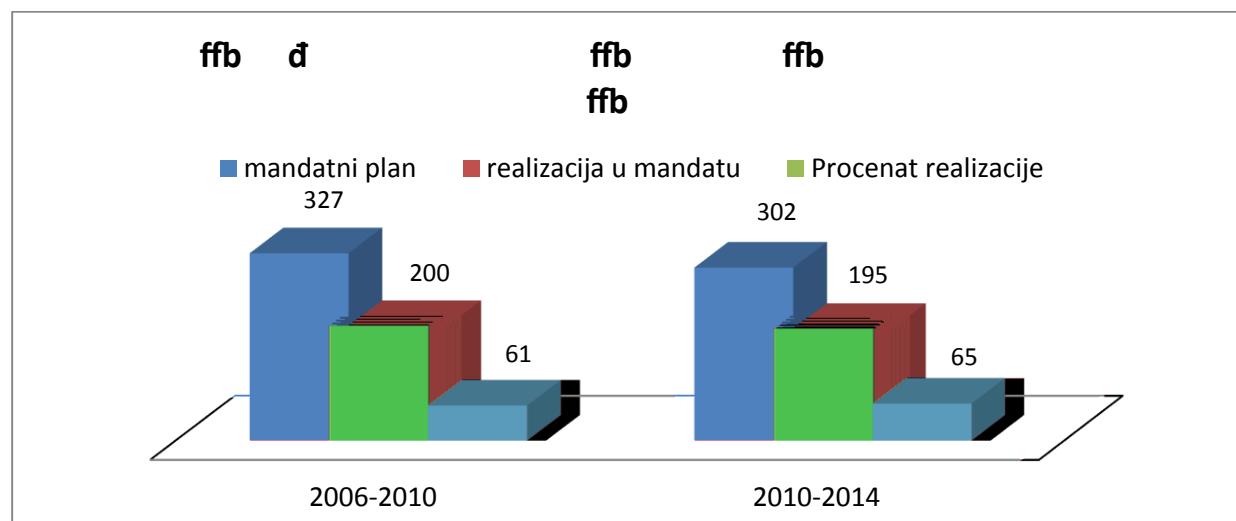
Stvarni broj različitih zakona, planiranih tokom mandata, je u suštini bio manji od zbiru planiranog po godinama, jer se događalo da su zbog zanemarivanja programskih obaveza, nedostatka sredstava za implementaciju, taktiziranja izvršne vlasti, kašnjenja u donošenju okvirnih zakona ili političke nesloge, zakoni iz jedne godine prenošeni u narednu kao nerealizovani.

Realizacija Programa rada

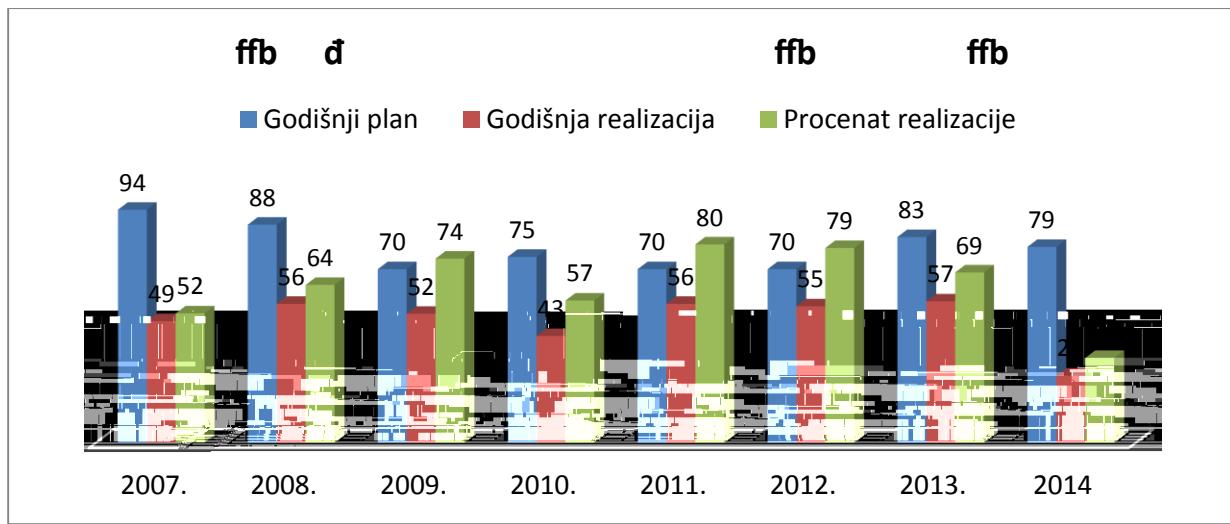
Skupština Tuzlanskog kantona je, u mandatu 2010-2014. planirala razmatrati ukupno 302 mjere. Razmatrala je svega 195 mjeru čime je ostvarila stepen realizacije od 65%

Zanimljivo je da je nivo realizacije planiranih obaveza, tokom aktuelnog mandata, sumarno, gotovo identičan realiziranom u prethodnom mandatu (195 realiziranih mjera, naprema 200 u prethodnom mandatu). Pritom je, iako je u aktuelnom mandatu realizirano nešto manje mjera, procenat realizacije planiranih obaveza nešto veći, zbog većeg obima plana u prethodnom mandatu.

Ako posmatramo realizaciju programa rada po godinama mandata, uočavamo da je Skupština, u aktuelnom mandatu, 3 godine za redom, usvajala gotovo identičan broj planiranih mjera. A da je u posljednoj godini mandata došlo do osjetnog pada, izazvanog, vjerovatno, činjenicom da novoformirana „vlada eksperata“ radi prema svom spisku prioriteta, ne obazirući se previše na program rada Skupštine, što, s obzirom da je Vlada planirani obrađivač većine mjera u Programu, utiče na nivo njegove realizacije od strane Skupštine.

Interesantno je da je Skupština odustala od prakse i poslovničke obaveze procjene svoje učinkovitosti kroz razmatranje polugodišnjih i godišnjih informacija o radu. Na ovaj način Skupština nije kao većina javnih institucija javno razmatrala uzroke nerealizovanja planova niti je razmatrala mjere kojim bi mogla svoju učinkovitost poboljšati.

Ni u ovom mandatu nije postojala ni politička volja ni orgovornost poslanika da u fokusu svoga rada imaju obaveze iz programa rada i građanske interese. Jer da je tako bilo, ne bi se desilo da se među nerealizovanim mjerama, iz godine u godinu, nalaze reformski mјere, strategije i zakoni iz oblasti zapošljavanja, razvoja privrede, i reforme javne uprave i obrazovanja.

ZAKONI

Posmatramo li samo zakone, možemo konstatovati da je, Skupština TK, u aktuelnom mandatu, saberemo li brojeve planiranog, ne obazirući se na preklapanja, ukupno planirala razmatrati 104 zakona.

Najbolja realizacija zakonodavnog dijela programa rada, u aktuelnom mandatu, bila je 2011. godine, kada je Skupština realizovala 25 od 33 planirana zakona. Što je jednako ili više od nivoa planiranih zakona u ostalim godinama aktuelnog mandata.

Predjenje sa rezultatima iz prethodnih godina pokazuje da je učinak u realizaciji programiranih zakona Skupštine u aktuelnom mandatu generalno gledajući veći od učinka realizacije programiranih zakona u prethodnom mandatu.

BUDŽET TK

Aktuelni saziv vlasti je samo za posljednju 2014. godinu tj. na kraju mandata, Budžet donio na vrijeme. U prethodne tri godine kašnjenja su bila od 2 do 6 mjeseci. Najčešći razlozi kašnjenja su bili neblagovremeno donošenje DOB-a i Smijernica ekonomске i fiskalne politike kao obaveznih dokumenata neophodnih za izradu Budžeta.

Najveće kašnjenje je bilo u 2013. godini kad Skupština Tuzlanskog kantona po prvi put od svog postojanja, ne da nije donijela svoj Budžet na vrijeme, nego ga uopšte nije donijela do krajnjeg roka kojeg propisuje Zakon o budžetima FBiH.¹⁷ Po prvi put se desilo da je Budžet

korišten kao sredstvo političkog pritiska i ucjene u bespoštenoj borbi političkih protivnika za vlast, pri čemu su politički akteri potpuno zanemarili potrebe građana. Odsustvo političkog kopromisa, manjak odgovornosti i vođenje inat politike pri donošenju budžeta, su bili glavni razlozi ulaska Tuzlanskog kantona u najdublju poslijeratnu političku i parlamentarnu krizu. Bitno je napomenuti da je najmučniji utisak u javnosti u tom periodu ostavila činjenica da su zbog političke borbe za kantonalnu vlast, na nekoliko mjeseci zanemarene potrebe socijalno ugroženih (djeca, invalidi, nezaposleni, majke porodilje) i potrebe onih koji nisu mogli, ni trebali čekati (poljoprivrednici, privrednici, borci...).

Prilikom donošenja Budžeta, tokom cijelog mandatnog perioda, zadržana je pozitivna ranija praksa i on je donošen po redovnom postupku, uz razmatranje nacrtu i javnu raspravu koja su uglavnom trajale veoma kratko i u rasponu od 8 dana u 2013. g. do mjesec dana u 2011. godini.

Kasno otpočinjanje kreiranja Budžeta i odstupanje od procedure i rokova propisanih zakonom za rezultat su imale njegovo kasno uvođenje u skupštinske klupe. Skupština je najčešće prihvatala Vladine razloge za kašnjenje upućujući Budžet u javnu raspravu sa rokom koji nije omogućavao adekvatno uključenje javnosti i budžetskih korisnika zainteresovanih za učešće u njegovom kreiranju.

Za godinu	Visina Budžeta KM	Datum utvrđivanja na Vladi	Datum usvajanja u Skupštini	Rebalans KM	Datum usvajanja	Broj budžetskih korisnika
2007.	337.649.642		22.03. 2007.	348.240.747	-	9.698
2008.	388.088.103		27.12.2007.	405.677.023	07.07.2008	9.793
2009.	415.984.932		30.03.2009.	379.274.695	02.08.2009.	
2010.	365.410.882		16.02.2010.	362.669.613	23.12.2010.	9.975
	1.507.133.559			1.489.986.05	7	
2011.	396.574.169	21.3.2011.	30.03.2011.	388.347.716	22.12.2011.	9750
2012.	395.952.863	19.3.2012.	30.03.2012.	355.664.005	29.11.2012.	9833
2013.	323.848.568	8.4.2013.	30.05.2013.	352.448.136	26.07.2013.	9775
2014	385.995.792	13.12.2013	18.12.2013.	345.896.517	25.7.2014	9855
	1.502.371.392			1.442.356.37	4	

Osnovna karakteristika i glavni nedostatak svih usvojenih Budžeta u mandatu aktuelnog saziva je da su donošeni uz planiranje deficit-a odnosno sa neusklađenom prihodovnom i rashodovnom stranom. Kršenje Zakona o budžetima uočio je i Ured za reviziju institucija FBIH pa je kroz svoje preporuke sugerisao da se sa ovakvom praksom prekine.

Pokušaja da se stabilizuje Budžet i smanje javni rashodi smanjivanjem plata budžetskih korisnika je bilo na samom početku mandata, ali se nakon minimalnog smanjenja od 2 % od te namjere odustalo, a nedostajuća sredstva nastavila pokrivati unutrašnjim i inostranim zaduživanjem.

Mjere štednje su u više navrata donošene ali su one imale kratkoročne efekte i nisu mogle nadomjestiti nedostajuća sredstva koja su iz godine zbog pada prihoda bila sve veća i veća.

Ne može se reći da je vlast TK bila tokom cijelog mandata socijalno neosjetljiva jer je nastojala da davanja iz oblasti socijalne, boračko-invalidske zaštite kao i podrška poljoprivrednoj proizvodnji, privrednim subjektima sa većinskim državnim kapitalom, ostanu na ranijem nivou. Međutim u tome se i nije moglo uspeti bez korjenitih reformi i racionalizacije kantonalnog administrativnog aparata koji bi omogućili pravičniju rapodjelu Budžeta.

Posljedica odustajanja od reformi, prije svega u oblasti obrazovanja, zdravstva, i socijalne zaštite, je bila pogubna jer je deficit rastao i prema posljednjem usvojenom Budžetu za 2014. godinu iznosio je zaključno sa 31.12.2013. godine 109 mil KM. Ni u 2014. godini finansijska situacija se nije popravila jer svi pokazatelji govore da prihodi i dalje padaju tako da deficit Budžeta i dalje raste i približava se polovini Budžetskih prihoda. Prilikom rebalansiranja budžeta u 2014. godini konstatovano je novih 41 milion deficita, a planirano novo kratkoročno i dugoročno zaduženje u iznosu od 96 miliona KM.

Iako je zbog rastućeg deficitu od strane poslanika sugerisano se da pristupi izradi Strategije sanacije deficitu i njegovo uravnoteženje uz „otvorena vrata“ i obavezno učešće socijalnih partnera, do kraja mandata Strategija nije urađena ni od jednog saziva Vlade niti se vidi rješenje ovog problema.

Sve ranije izrečeno pokazuje da se prilikom izrade Budžeta Vlada nije išla ka smanjenju rashoda i racionalizaciji, nego ih je zadržala ili na istom nivou ili ih je povećala, planirajući pri tome da „zakovane“ rashode isfinasira novim zaduženjem.

Finansiranje aktivnosti Skupštine

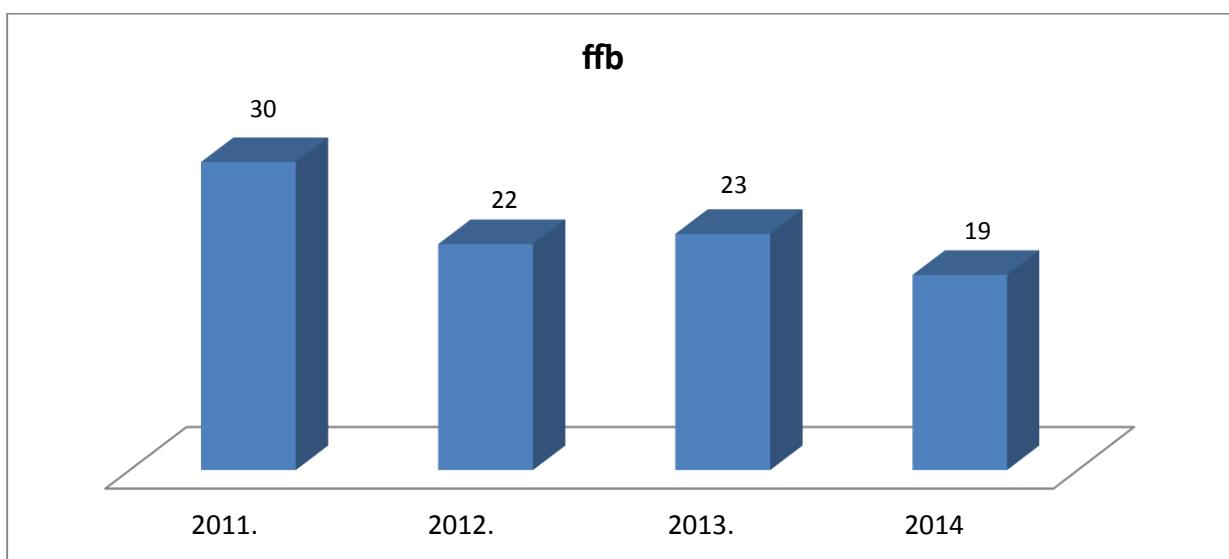
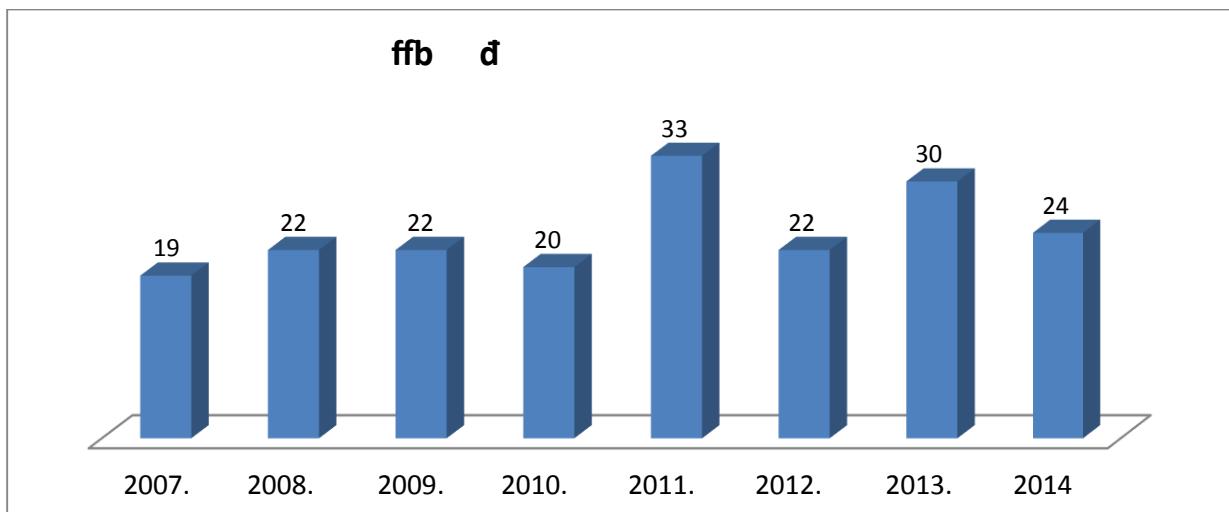
Dio Budžeta kojim se finansira rad Skupštine je povećan za 4% od početka mandata i u 2014. godinu je iznosio 3.102.377 KM. Povećanje iznosa je nastalo zbog povećanja broja zaposlenih tj. zbog česte promjene ministara u Vladama i korištenje prava naknada nakon smjene, odnosno povećanja broja poslanika sa profesionalnim statusom.

Interesantno je da su sredstva namijenjena za finansiranje političkih stranaka, parlamentarnih grupa, koalicija i nezavisnih poslanika na početku mandata smanjena za 11% dok su u vrijeme produblivanja ekonomске krize i rasta deficitu i enormnog zaduživajnja, u posljednje tri godine mandata, zadržana na istom nivou u iznosu 435.167,99 KM.

UKUPNA ZAKONODAVNA AKTIVNOST SKUPŠTINE TK

U razmatranju ukupne zakonodavne aktivnosti Skupštine Tuzlanskog kantona kao glavnu karakteristiku možemo istaći nekvalitativno planiranje zakona, kako po dinamici tako i po obimu. Tako se zbog lošeg planiranja znalo dogoditi da na kraju godine broj realiziranih neplaniranih zakona bude veći od broja planiranih (npr. u 2013. godini realizirano je 14 planiranih i 16 neplaniranih zakona, a u prvih 8 mjeseci 2014. realizirano je 11 planiranih i 13 neplaniranih zakona).

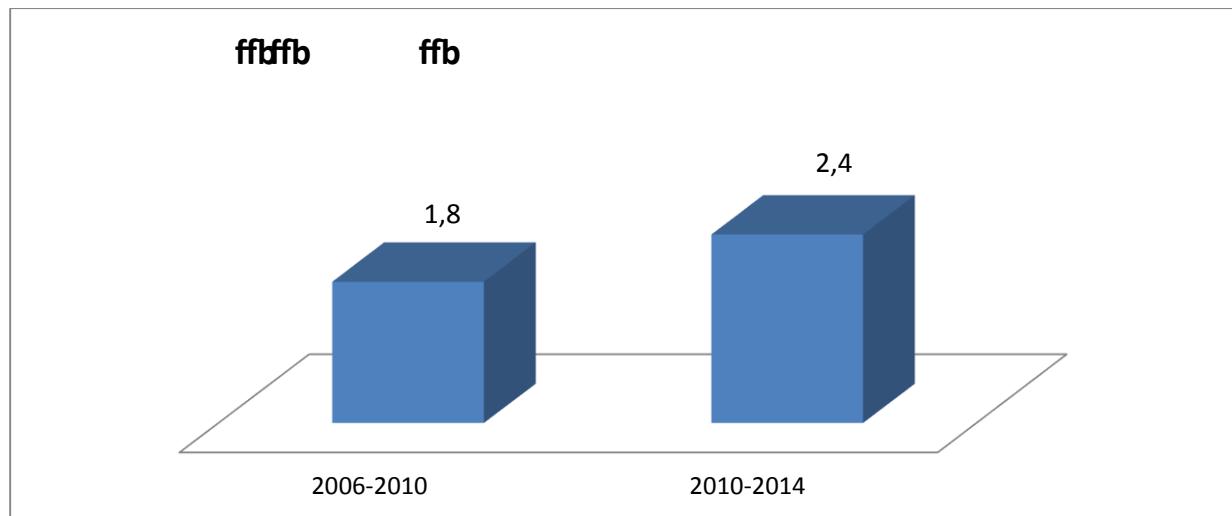
Tokom cijelog mandata Skupština je razmatrala 109 zakona, odnosno nešto više od 2 zakona mjesečno. Međutim svi zakoni iz nisu usvojeni, jer su neki povučeni iz rasprave, ili odbijeni, dok neki su utvrđeni u formi nacrta uvedeni u parlamentarnu proceduru, pa razmatrani tek u narednim godinama. U konačnici od 109 razmatranih zakona usvojeno je 94 zakona i njihov pregled se nalazi u prilogu izvještaja a u narednom grafiku dat je prikaz .

Upoređujući broj realizovanih zakona u toku mandata, dolazimo do zaključka da je aktuelni saziv Skupštine najveću efikasnost pokazao u prvih 2011. godini, usvajajući 2,5 zakona mjesečno, u prosjeku.

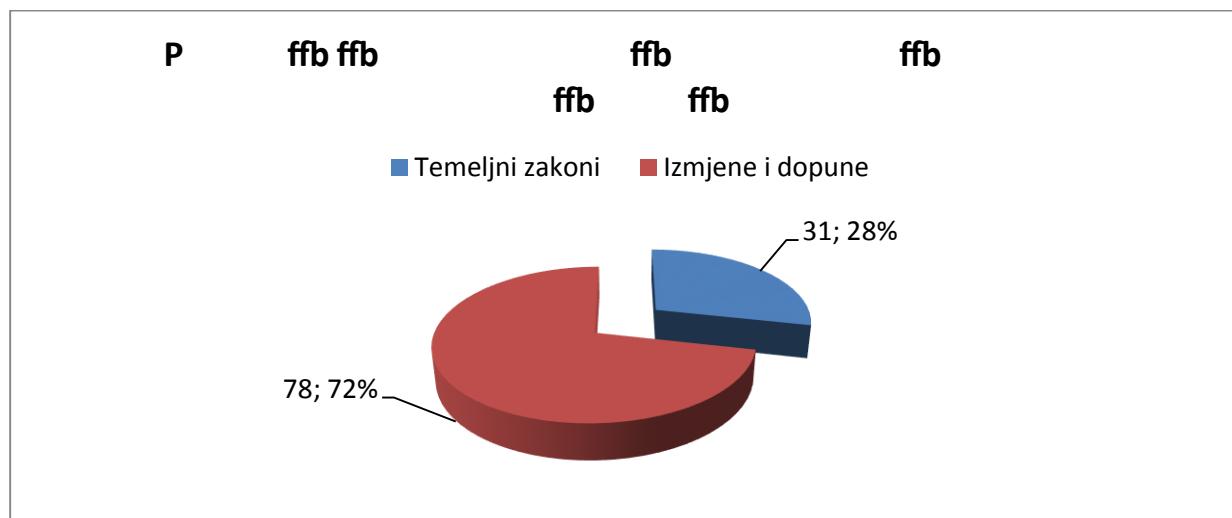
Pad učinka u oblasti zakonodavstva u 2013. godini, uzrokovani političkim krizama, kada čak jedno vrijeme kanton nije ni imao Vladu, Skupština je pojačanom dinamikom nadoknadila u poslijenjem kvartalu 2013. godine. Slično se desilo i u 2014. godini kada je nakon građanskih protesta, Skupština sa novom Vladom, uspjela nadoknaditi što je propušteno zastojem

uslovlijenim posljednjom političkom krizom, pa čak se po efikasnosti sa 2,3 zakona po mjesecu približila najproduktivnijem rezultatu iz 2011. godine.

S druge strane, obim zakonodavne djelatnosti aktuelnog mandata veći je za trećinu, od obima zakonodavne djelatnosti prošlog mandata, u kojem je razmatrano svega 1,8 zakona po mjesecu ili 7 zakona manje po godini.

Sagledavanjem strukture zakona od 109 razmatranih zakona, tokom mandatnog perioda je razmatrano svega 28% temeljnih zakona dok su ostatak činili izmjene i dopune ili zakoni o prestanku važenja zakona. U ovom kontekstu najinteresantnija je bila 2013. godina kada je u Skupštini bilo 5 puta više izmjena zakona nego li temeljnih.

Prosječno vrijeme trajanja donošenja zakona je bilo mjesec dana. Ukoliko posmatramo samo zakone koji su razmatrani po redovnom postupku, vrijeme potrebno za njihovo donošenje je 100 dana. Vrijeme potrebno za donošenje zakona po skraćenoj proceduri je iznosilo prosječno 10 dana

Najkraće je trajala procedura vezana za 3 zakona koje nije predložila Vlada. Dva zakona su su faktički na Skupštini usvojeni odmah po izjašnjenju skupštinskih tijela, dok je o zakonu koju je predložio Klub Stranke za BiH usvojen tek nakon izjašnjenje Ministarstva zdravstva. Procedura vezana za ove zakone je trajala 4 dana.

Najduža okončana procedura od svih donešenih zakona je bila kod Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju, gdje je od utvrđivanja na Vladi do konačnog usvajanja je proteklo 277 dana.

KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE

I Skupština i Vlada su nakon preuzimanja vlasti imali visok nivo kooperacije koji se ogledao u usvajanju usaglašenih programa rada Skupštine i Vlade, u velikoj podršci usvojenom Budžetu, mjerama štednje i jezgrovitim i neostrašćenim diskusijama tokom rasprava o materijalima koji su bile na dnevnom redu sjednica Skupštine.

Takvo stanje je trajalo sve dok se dešavanja izvan Kantona i promjene koalicionih partnera na višim nivoima, nisu u najnegativnijem smislu odrazila na rad Skupštine i Vlade. Široka parlamentarna koalicija Skupštine je nakon instrukcija iz stranačkih centrala nestala sredinom 2012. godine, a sa njome nada da će Skupština i Vlada TK u „njapovoljnijem ambijentu“ do kraja mandata biti u prilici donositi mjere nužne za provođenje najavljenih reformi i rješavanje jednog od najvećih problema – visoke stope nezaposlenosti. Vrijeme stabilnog rada zamijenile su, kako parlamentarne krize, tako i smjene u izvršnoj vlasti.

U cjelokupnom mandatu sa promjenama skupštinskih parlamentarnih koalicija, mijenjale su se Vlade, pa se tako saradnja između parlaminta i Vlade nanovo uspostavljala.

Najniži nivo saradnje između Skupštine i Vlade je bio u vrijeme kohabitacione majske (budžetske) krize 2013. godine, kada je u Skupštini djelovala parlamentarna većina koja nije podržavala tadašnju Vladu. Potpuni prekid saradnje između Vlade i Skupštine je nastao u vrijeme februarske krize u 2014. godini, kada Kanton po drugi put ostao bez Vlade i kada je Skupština u periodu od 44 dana donosila odluke koje je trebala donositi izvršna vlast.

Prilikom višemjesečne političke krize, ministri koji su „dali mandate na raspolaaganje Skupštini“, nisu učestvovali u radu Vlade, a povremeno su prisustvovali i pratili sjednice Skupštine. Političke svade, i česti prelasci poslanika iz bloka u blok, su se odrazili i na nivo odgovornosti dijela ministara koji su u jednom periodu čak izbjegavali redovne obaveze uz to primajući redovnu platu.¹²

Budžetska parlamenarna kriza, tematska sjednica, a pogotovo građanski protesti, su pokazali da u kriznim uslovima, i bez široke podrške, ni Skupština ni Vlada nisu mogli funkcionsati i na najbolji mogući način boriti se nagomilanim problemima Kantona.

Jedan od najilustrativnijih primjera koji pokazuje kako se dok se ima politička stabilnost može pozitivno mijenjati odnos Skupštine i Vlade, je bio onaj koji se odnosi na jednu tematsku sjednicu. Ozbiljnost teme je od Skupštine i njezinih poslanika zahtijevala da se u takvu sjednicu ne ulazi sa političkom razjedinjeniču i partikularističkim interesima, a od Vlade da se u pripremu analize stanja i mjera uđe veoma ozbiljno i metodično. Vlada i Skupština su tematsku sjednicu dobro pripremile i održale sa jednom tačkom dnevnog reda pod nazivom „Analize stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mjera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu“. Ipak zbog obilja primjedbi poslanika i gostiju (udruženje poslodavaca, privredna komora, sindikati) mjere predložene od strane Vlade nisu usvojene i traženo je njihovo finalizovanje. Mjere zbog nove krize nikad nisu finalizovane, zbog čega se nije uspjelo u namjeri da se iste ugrade u Programe rada Vlade i Skupštine i kao prioritetne podrže Budžetom.

¹²Vlada ima pravo i obavezu da, pored premijera, šalje i druge ovlaštene predstavnike na sjednice Skupštine i radnih tijela kako bi pomogli pri razmatranju određenih pitanja. Ako Vlada ne uputi svog predstavnika na sjednicu Skupštine ili njenog radnog tijela, razmatrano pitanje će se skinuti sa dnevnog reda sjednice, a može se i postaviti pitanje odgovornosti Vlade, odnosno njenog resornog ministra

U drugom dijelu mandata, od strane Vlade su bila prisutna česta kašnjenja u dostavi planiranih materijala prema Skupštini (Budžeti, zakoni, strategije), a to je bio tek jedan od razloga što je Skupština imala dosta nisku stopu realizacije programiranih aktivnosti. Zbog nemogućnosti da političke prilike riješi na najpovoljniji način, Skupština nije ni ulazila u razmatranje ocjene vlastite neefikasnosti u radu i pronalaženje i otklanjanje njezinih uzroka.

No, analiziramo li uzroke ove neefikasnosti, vidjećemo da je, za razliku od nekih prethodnih godina, ključnu odgovornost za lošu realizaciju planiranog, nosila ovaj put Skupština, koja je zbog tromjesečne krize i smjene Vlade na početku godine, bila glavni akter zastoja u realizaciji

POŠTOVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA

Pored već pomenutog kršenja Poslovnika u segmentu obaveze Vlade da odgovara u naznačenom roku na poslanička pitanja i inicijative, svakako najznačajnije kršenje Poslovnika i zakona, bilo je vezano za kašnjenje u donošenju Budžeta i nepoštivanje odredbi 4., 22. i 23., Zakona o Budžetima FBiH, kada nije vršeno uskladjivanje rashoda sa ostvarenim prihodima Projekcijom Budžeta sa novim deficitom što je za posljedicu imao stvaranje akumuliranog deficita u iznosu 109 miliona KM. Takođe konsolidovanim finansijskim izvještajima nisu obuhvaćeni i prikazani i prihodi i rashodi Direkcije cesta TK, iako je ista u skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave budžetski korisnik.¹³

Zakon o Budžetima je kršen i kada je u pitanu donošenje odluka o izmjeni Odluke o privremenom finansiranju koje su takođe donešene nakon krajnjeg roka.

Kršenja poslovnika, zakona i Ustava je navedeno kao razlog da se dio mera koje je donijela Skupština, a koje su se odnosile na smjenu Vlade, nakon ulaganja vitalnog nacionalnog interesa od strane kluba Hrvata, uputi prema Ustavnom sudu.

U posmatranom periodu je zapaženo obimnije kršenja poslovnika o radu Skupštine TK koji se odnose na način komuniciranja za skupštinskom govornicom. Kršenja su bila najbrojnija u vremenima političkih previranja i prekompozicije vlasti u parlamentu. Atmosfera u Skupštini Tuzlanskog kantona je u tim trenucima obilovala političkim prepucavanjima, upozorenjima da se krši Ustav, zakoni, Poslovnik¹⁴ i Kodeks. Pojedini poslanici pa i ministri za skupštinskom govornicom iskazivali su veliku nervozu i prelazili crtu dobrog ukusa u komuniciranju. Kulminacija oštре retorike za skupštinskom govornicom se desila 2012. g prilikom izlaganja ministra MUP-a Amira Husića o funkcionalnosti i stanju u MUP-u, kada je optužio poslanike da su neusvajanjem Budžeta ugrozili javnu sigurnost i funkcionisanje ministarstva. Nakon što je ministar Husić najavio da će nezadovoljne uposlenike MUP-a uputiti na adrese poslanika, (što su mnogi poslanici shvatili kao prijetnju i pritisak na njih), poslanici parlamentarne većine su napustili salu bojkotujući izlaganje. Za ovakav istup ministra Husića opravdanje ne može biti ni rijetko principijelna i uporna borba u ostvarenju uskraćnih prava uposlenika MUP-a. Ministar Amir Husić je 19.4.2013. godine smijenjen odlukom tadašnje parlamentarne većine i po prvi put se desilo je jedan ministar Vlade TK smijenjen zbog nepoštivanja Kodeksa i Poslovnika.

Za većinu hitnih sjednica, koje su zakazivane na inicijativu jednog broja poslanika, je takođe bilo tvrdnji da su zakazane mimo Poslovnika i bez jasnog obrazloženja razloga hitnosti.

Skoro redovna primjedba poslanika je bila i na nedostavljanje materijala vezanih za tačke dnevnog reda o kojima bi se poslanici mogli upoznati, a zatim po savjesti i glasati. Iz tih razloga, ali drugih političkih, hitnim sjednicama Skupštine koje su zakazivane odmah nakon takođe hitnih sjednica, poslanici SDP-a nisu željeli prisustvovati i bojkotovali su ih.

U decembru 2013. godine, nakon obavljanja kratke javne rasprave o nacrtu Budžeta, materijal sa prijedlogom Budžeta TK za 2014. je dostavljen poslanicima u roku kraćem od roka od 10 dana koji je manji od roka predviđenog u čl. 57 Poslovnika.

Sličnu primjedbu poslanici su iznijeli i u vezi usvajanja Zakona o izmjeni Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja TK, za koji je rečeno da je predložen nakon kršenja člana 133. Poslovnika Skupštine jer je predložen od nenadležnog tijela (klub poslanika SBiH).

U 201. godini je Skupština TK je prekršila član 48. Poslovnika jer nije postupila u skladu sa obavezom da donose program rada za narednu godinu do kraja tekuće godine. Pored toga

¹³ Primjedbe navedene u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta TK za 2012. godinu.

¹⁴ Dijelovi diskusija od 32do 40. sjednice Skupštine su na najbolji način pokazale ozbiljnost riječi koje je koncem 2012. godine kao zamjenik predsjedavajućeg Bajazit Jašarević iznio za govornicom „da kada se jednom odstupi od poslovnika kasnije to više nije moguće kontrolisati“, kao i posljedice koje mogu nastati ukoliko se odstupi od njih

Skupština je prekršila i član 50. istog poslovnika jer nije šestomjesečno razmatrala ostvarivanje programa rada.

TRANSPARENTNOST RADA SKUPŠTINE TK

Tokom monitoringa rada Skupštine Tuzlanskog kantona u proteklom mandatu zabilježeno je da je transparentnost rada Skupštine na prihvatljivom nivou. U vrijeme građanskih protesta je došlo do kratkotrajnog prekida rada centralne serverske jedinice i prestanka funkcionisanja službene stranice <http://www.skupstinatek.kim.ba/>. U tom periodu glavnu ulogu u informisanju javnosti imali su mediji koji su redovno pratili sva zbivanja u Skupštini i tokove sjednica u vanrednim okolnostima i neuslovnim prostorijam zgrade Skupštine.

Nakon ponovne uspostave web stranice ista nije ažurirana sa informacijama i odlukama koje su donošene u Skupštini za vrijeme protesta, a neke informacije su se iz nerazumljivih razloga prestale objavljivati (zapisnici, zaključci,...).

Prostora za postizanje veće transparentnosti ima i na njemu Skupština treba raditi, naročiti na postizanju visokog stepena ažurnosti službene web stranice.

U narednom tabelarnom pregledu su date glavne karakteristike koje obilježavaju nivo transparentnosti rada Skupštine TK sa komentarima na zatečno stanje i prakse.

R. br.	Predmet posmatranja	Stanje
1	Sloboda prisustva sjednicama Skupštine	DA
2	Prenos sjednica	TV
3	Postojanje web stranice	DA
4	Funkcionalnost web stranice	Prihvatljiva
5	Dostupnost materijala	Prihvatljiva ali nedovoljna
6	Brzina odgovaranja na zahtjeve za dostavljanjem materijala	Prihvatljiva
7	Sadržajnost zapisnika sa sjednica Skupštine	Nedovoljno dobra
8	Dostupnost stenograma sa sjednica Skupštine	DA
9	Dostupnost odgovora na poslanička pitanja	DA
10	Dostupnost podataka o prisustvu sjednicama I razlozima odsustva	Djelimično
11	Dostupnost podataka o pojedinačnom glasanju poslanika	NE
12	Postojanje sistema elektronskog glasanja	NE
13	Postojanje zapisnika sa sjednica komisija	DA
14	Sadržajnost zapisnika sa sjednica komisija	Dobra
15	Dostupnost dokumenata u elektronskom obliku	Djelimično
16	Profesionalnost I kooperativnost stručnih službi	Dobra

Najveće primjedbe na transparentnost rada Skupštine se odnose na nedostupnost poslaničkih pitanja, odgovora, amandmana i prečišćenih tekstova zakona u elektronskom obliku, dostavu podataka u krajnjem roku predviđenim zakonom (ZOSPI), nedostupnost podataka o pojedinačnom glasanju poslanika po mjerama, nevidentiranju prisustvu vlade i poslanika sjednicama Skupštine, na nemogućnost preuzimanja video materijala i transkripta sjednica sa službene web stranice Skupštine i nemogućnost dobijanja jasne i cjelovite informacije o sveukupnim primanjima poslanika kao javnih zvaničnika u elektronskom obliku.

Skupština Tuzlanskog kantona još od 2008. godine na svojoj službenoj stranici ne objavljuje informacije o nacrtima propisa koji se upućuju u javnu raspravu. Službena stranica ne sadrži ni elementarne upute na koji način se javnost može uključiti u kreiranje propisa, na web stranici se ne može preuzeti elektronska verzija nacrtta propisa koji su predmet javne rasprave, a

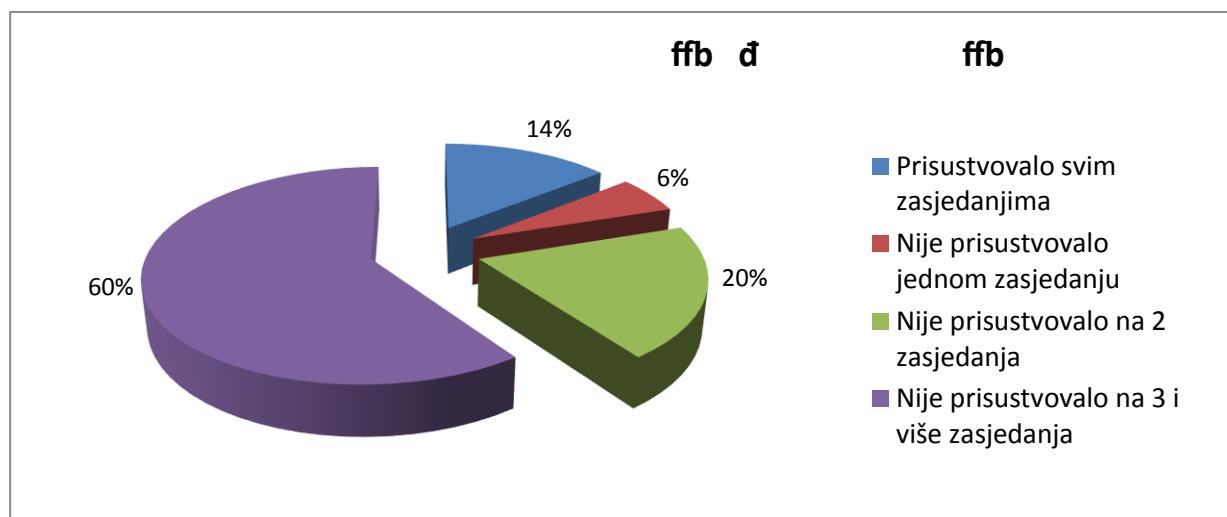
pored toga Skupština ne objavljuje ni program javne rasprave niti informacije o statusu sugestija iznešenih u javnim raspravama.

PRISUSTVO SJEDNICAMA SKUPŠTINE

Prisustvovanje, učestvovanje i odlučivanje na sjednicama Skupštine i sjednicama radnih tijela Skupštine je dužnost koja je propisana poglavljem IV „Prava i dužnosti poslanika“ iz Poslovnika o radu Skupštine i Etičkim Kodeksom. Materijalne sankcije u slučaju neispunjavanja dužnosti u navedenim aktima, nisu predviđene.

U mandatnom periodu, održano je 66 sjednica u 72 zasjedanja Skupštine TK. Značajno je napomenuti da je prisutnost poslanika bila redovnija prije eskalacije političkih kriza i prestrukturiranja vlasti.

- 5 od 35 poslanika Skupštine TK prisustvovalo je svim zasjedanjima Skupštine.
- 2 tri poslanika nije prisustvovalo jednom od 72 održanih zasjedanja.
- 7 poslanika nije prisustvovalo na dva od 72 održanih zasjedanja.
- 21 poslanik nije prisustvovalo na tri i više od 72 održanih zasjedanja.

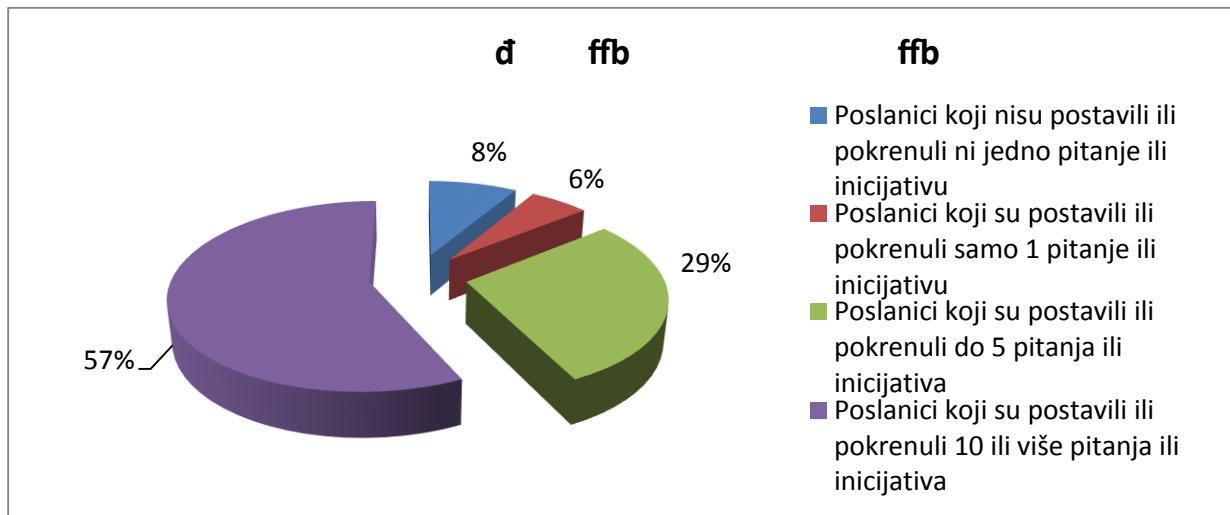
Najviše izostanaka sa sjednica napravili su poslanici Mijo Krešić (HDZ) (20 izostanaka), Hajrudin Bećirević (SDP) i Muhamed Murselović (SDA) (sa po 10 izostanaka), Semi Turbić (samostalni poslanik) (8 izostanaka). Svim sjednicama su prisustvali poslanici Alić Maida (SDA), Alić Senad (SDA), Šadić Muhamed (SBlH), Selimović Mirsad (BPS), Šiljić-Sagdati Redžiba (SDA).

POSLANIČKA PITANJA I INICIJATIVE

Prema članu 93 Poslovnika Skupštine TK, poslanik ima pravo i **dužnost da pokreće inicijative** za donošenje odluka i zakona u nadležnosti Skupštine, da pokreće inicijative za donošenje drugih akata u nadležnosti Skupštine, da pokreće rasprave o pitanjima koja su u nadležnosti Skupštine. Prije utvrđivanja i realizacije dnevnog reda, na svakoj redovnoj sjednici Skupštine u okviru poslaničkog sata, poslanici postavljaju poslanička pitanja i inicijative u skladu sa propisanim procedurama (čl.202-206. prečišćenog teksta poslovnika iz 2012. godine).

Na 66 održanih redovnih sjednica Skupštine TK, u posmatranom periodu, postavljeno je i pokrenuto ukupno 711 pitanja i inicijativa.

- 3 poslanika nisu postavili ili pokrenuli ni jedno pitanje ili inicijativu u toku cijelog mandata
- 2 poslanika postavilo je ili pokrenulo jedno pitanje ili inicijativu, u ovom periodu.
- 10 poslanika postavilo je ili pokrenulo do 5 pitanja ili inicijative, u ovom periodu.
- 20 poslanika postavilo je ili pokrenulo 10 i više pitanja ili inicijativa, u ovom periodu.

Ni jedno pitanje ili inicijativu kroz cijeli mandat nisu postavili poslanici: Dženita Hrvić (SDA), Ferhat Mustafić (SDP) i Hajrudin Bećirović (SDP).

Nasuprot njima najviše poslaničkih pitanja i inicijativa, u posmatranom periodu, postavili su ili pokrenuli poslanici: Besim Imamović (SBlH) (87 poslaničkih pitanja i inicijativa), Mahir Nurkanović (SBB) i Salih Šabović (samostalni poslanik)(sa po 66).

Poslanici Skupštine su o trećini pokrenutih inicijativa tražili izjašnjenje kako bi ih učinili izvjesnjim za provedbu. Pošto i usvajanje inicijative u Skupštini često nije garancija za njezino provođenje, poslanici su, svake godine, u okviru poslaničkog sata, tražili povratnu informaciju o realizaciji inicijativa i postavili pitanje praćenja inicijativa upućenih višim nivoima vlasti. Činjenica da su informacije prema poslanicima upućivane tek na njihov zahtjev, umjesto da se periodične povratne informacije prave redovno, govori da po ovom pitanju ne postoji kvalitetna norma koja obavezuje izradu periodičnih informacija

DISKUSIJE POSLANIKA

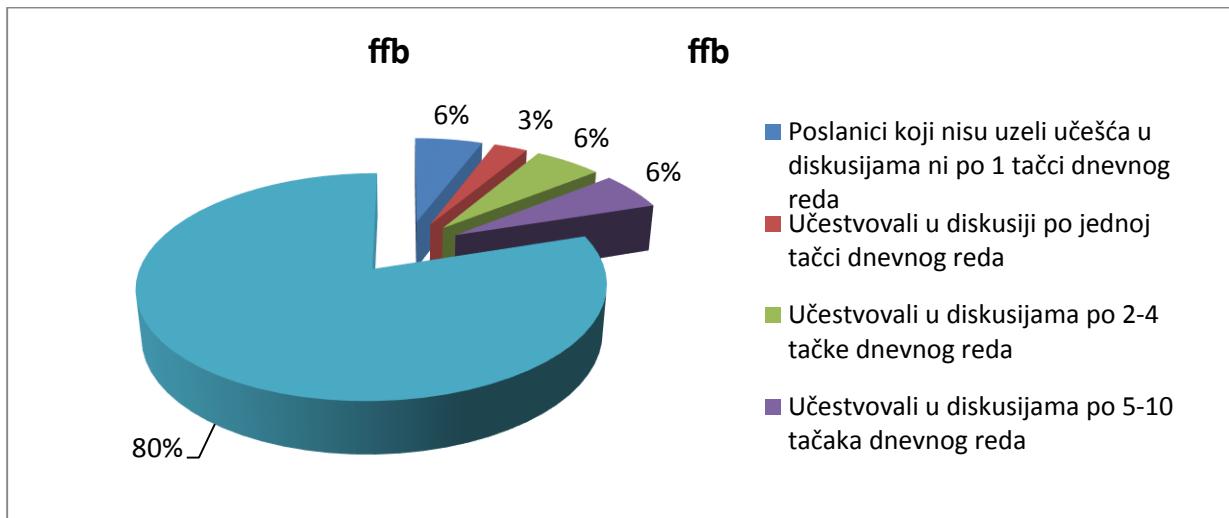
Na 66 održanih sjednica i 72 zasjedanja Skupštine TK, u mandatnom u okviru tačaka dnevnog reda se raspravljalo o 510 mjera. Kroz razne oblike parlamentarnih aktivnosti koji uključuju amandmanska djelovanja, diskusije, replike poslovničke intervencije,.. itd. poslanici su uzimali učešće 3122 puta.

Statistika u nastavku teksta se odnosi samo na diskusije o tačkama dnevnog reda, a ne obuhvata i aktivnosti koje su se vodile prilikom utvrđivanja dnevnog reda.

Tom prilikom:

- 2 poslanik Skupštine TK nije, na skupštinskim zasjedanjima, diskutovao ni po jednoj tačci dnevnog reda, u mandatnom periodu .
- 1 poslanika Skupštine diskutovalo je samo po jednoj tačci dnevnog reda, u ovom periodu.
- 2 poslanika Skupštine diskutovalo je po 2-4 tačke dnevnog reda, u ovom periodu.
- 2 poslanika Skupštine diskutovalo je po 5 do 10 tačaka dnevnog reda, u ovom periodu.

- 28 poslanika Skupštine diskutovalo je po više od 10 tačaka dnevnog reda, u ovom periodu.

Poslanici koj su diskutovali po najvećem broju tačaka dnevnog reda, u mandatu su: Besim Imamović (SBlH) (125 diskusije), Salih Šabović (112), Mahir Nurkanović i Zoran Jovanović (sa po 70 diskusija),

S druge strane poslank, Dženita Hrvić (SDA), Redžiba Šiljić-Sagdati (SDA) uopšte nisu diskutovale ni po jednoj tačci dnevnog reda. Poslanik Redžiba Šiljić-Sagdati je nije diskutovala po takčama dnevnog reda, ali je djelovala na druge načine kroz amandmane i poslanička pitanja i inicijative.

ZAKONODAVNA AKTIVNOST POSLANIKA

U mandatnom periodu, samo su 3 poslanika bili predлагаči zakona. Fahrudin Skopljak je samostalno podnio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju, poslanik Senad Alić je bio predлагаč Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, dok je poslanik Mahir Nurkanović predložio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju. Podnošenje zakona od strane poslanika je bilo opravdano jer su podržani od strane poslanika i usvojeni.

U vrijeme parlamentarne krize nakon odbijanja Budžeta TK za 2013. godinu od strane grupe poslanika koji su činili tadašnju parlamentarnu većinu, je pokrenuta inicijativa koju je Ustavna komisija uobličila u novi Zakon o privremenom finansiranju.

Poslanici Kluba Stranke za Bosnu i Hercegovinu su predložili Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona. Na predloženi zakon poslanici opozicije su imali primjedbe i na postupak, na ciljeve i razloge donošenja, jer su tvrdili da poslovnički nije predviđeno da zakone predlažu klubovi, a da se sa ovakvom izmjenom zakona samo nastavlja smjena nepodobnih i instaliranje kadrova podobnih aktuelnoj vlasti.

AMANDMANI POSLANIKA

Na 66 održanih sjednica Skupštine TK, u posmatranom periodu, podneseno je 424 amandmana na različite zakonske akte.

5 poslanika Skupštine TK nisu, u 2013. godine, podnijeli ni jedan amandman.

- 4 poslanika Skupštine podnijelo je po 1 amandman.
- poslanika Skupštine podnijelo je po 2 amandman.
- 6 poslanika Skupštine podnijelo je po 3-5 amandman.
- 17 poslanika Skupštine podnijelo je po više od 5 amandmana.

Najviše amandmana podnio je poslanik Senad Alić (SDA), njih ukupno 57, od kojih je najveći dio upućen u ime kluba poslanika SDA, a zatim slijede Omer Kupusović (SDP) sa 56 koje je predložio u ime zakonodavno pravne komisije i poslanika Besim Imamović (SBiH) sa 40 amandmana.

R. br.	Poslanik (ime i prezime)	Stranka	Prisustvo sjednicama	Predloženi zakoni	Amandman	Inicijativa	Poslanička pitanja	Diskusije	Ostalo	Ukupno
1	Abdulahović Mustafa	SDA	1	5	2	5	5	5	5	22
2	Alić Maida	SDA	0	1		1	1	0	0	3
3	Alić Senad	SDA	0	1	57	5	17	57	67	204
4	Azabagić Alija	SZ	3	1	3	3	3	19	0	26
5	Baraković Elvis	SDP	4	5	6	7	3	0	0	21
6	Bašić Zahid	SDA	2	8	8	15	25	12	68	
7	Bećirović Hajrudin	SDP	10	3			31	12	46	
8	Divković Ivo	SDP	7	15	5	7	44	36	107	
9	Dostović Rasim	SDA	5		1	11	12	1	25	
10	Hadžić Dževad	SDP	3	5	3	2	41	39	90	
11	Hasić Asmir	SBiH	2		13	28	15	11	67	
12	Hrvić Dženita	SDA	1					0	0	
13	Ilić Slađan	SDP	5	23	1	3	31	312	370	
14	Imamović Besim	SBiH	2	40	5	82	125	31	283	
15	Jašarević Bajazit	SDA	3	19	2	1	56	83	161	
16	Jovanović Zoran	SZ	4	21	11	26	70	40	168	
17	Jukan Džemal	SZ	2	2	13	5	16	2	38	
18	Kamenjaković Samir	NSRB	3	15	21	22	14	2		74
19	Krešić Mijo	HDZ BiH	20	12	6	25	54	15	112	
20	Kupusović Omer	SDP	3	56	1		15	26	98	
21	Mujčinović Suada	SDP	4	3	5	4	13	3	28	
22	Murselović Muhamed	SDA	10	6	4	7	31	15		63
23	Mustafić Ferhat	SDP	7	1			24	0	25	
24	Nurkanović Mahir	SBB	2	1	38	14	52	70	19	194
25	Okić Azra	SDP	4	2	8	3	9	3	25	
26	Šabović Salih	SZ	2	39	46	20	116	40	261	
27	Šadić Muhamed	SBiH	0	2	22	12	29	17	82	
28	Šaković Senahid	SDP	5	5	1	1	39	10	56	
29	Selimović Mirsad	BPS	0	21	19	30	32	6	108	
30	Šerifović Mersed	NSRB	5	2	19	24	29	30	104	
31	Šiljić-Sagdati Redžiba	SDA	0	2	5	1		4	12	
32	Šimić Zlatko	SDP	6			3	17	16	36	
33	Skopljak Fahrudin	SDA	2	1	14	12	11	44	14	96
34	Turbić Semir	SZ	8		3	15	13	3	34	

35	Ustavdić Murisa	SDP	6	1	3	1	4	2	11	
				3	424	267	444	1105	882	3125

U prethodnoj tabeli je prikazan sumarni broj izlazaka za skupštinsku govornicu koji je realno veći, jer u prethodnoj tabeli nisu prikazane, diskusije poslanika o dnevnom redu. Pod ostalim aktivnostima poslanika su ubrojane replike, poslovničke intervencije, ispravci krivog navoda, zaključci predsjedavajućih i slično.

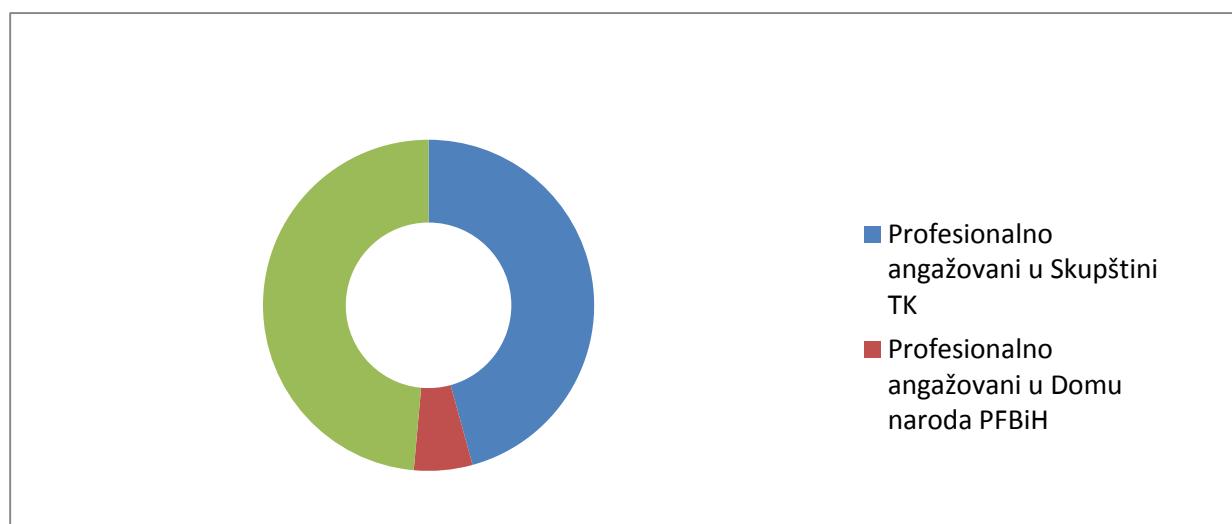
PRIMANJA POSLANIKA

Skupština Tuzlanskog kantona ima 35 poslanika, od kojih je 16 profesionalizovalo svoj status u Skupštini, tj. imaju status zaposlenih i primaju punu platu po ovom osnovu. To su:

Alić Senad (SDA)	- 13.11.2010.g.
Mujčinović Suada (SDP)	- 13.11.2010.g.
Alić Maida (SDA)	- 8.12.2010.g.
Hrvić Dženita (SDA)	- 8.12.2010.g.
Abdulahović Mustafa (SDA)	- 8.12.2010.g.
Mustafić Ferhat (SDP)	- 8.12.2010.g.
Hadžić Dževad (SDP)	- 1.1.2011.g.
Hasić Asmir	- 1.1.2011.g.
Okić Azra (SDP)	- 1.1.2011.g.
Jukan Džemal(BPS)	- 1.1.2011.g.
Selimović Mirsad (BPS)	- 1.2.2011.g.
Skopljak Fahrudin (SDA)	- 1.4.2011.g.
Ilić Slađan (SDP)	- 1.7.2012.g.
Šabović Salih (SP)	- 5.7.2012.g.
Kupusović Omer (SDP)	- 1.10.2012.g.
Mijo Krešić (HDZ)	- 10.2.2013

Među profesionalno angažovanim poslanicima su se nalazili i poslanici Bajazit Jašarević i Mahir Nurkanović koji su sredinom mandata svoj status poslanika promijenili.

U Skupštini Tuzlanskog kantona svoj poslanički mandat u statusu „honorarca“ zadržalo 17 poslanika. Dva poslanika Skupštine, Zoran Jovanović, i Senahid Šaković su profesionalno angažovani kao delegati u Domu Naroda Parlamenta FBiH i za rad u Skupštini TK primaju pripadajuće naknade. Poslanik Hajrudin Bećirović je pred kraj mandata svoj status delegata deprofesionalizovao.

Grafikon 26

Primanja javnih zvaničnika u Tuzlanskom kantonu još uvijek nisu zakonski regulisana nego su regulisana skupštinskim akatima¹⁵, koja su mijenjana u nekoliko navrata i u konačnici usklađena sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH (sl. Novine

¹⁵ Akti koji su regulisali ovu problematiku su: Odluka o utvrđivanju plaća i naknada funkcionera koje bira ili imenuje Skupština Tuzlanskog kantona i naknada za vršenje funkcije poslanicima u Skupštini Tuzlanskog kantona (usvojene u Skupštini i objavljene u službenim listovima 2/02; 8/04; 12/04 i 8/07) i Odluka o utvrđivanju poslaničkog paušala i naknada (donosi Administrativna komisija

FBiH 45/10). Potrebu da se primanja javnih znaničnika regulišu zakonom uporno i bezuspješno zagovarala Administrativna komisija Skupštine, koja je prema kolegiju uputila inicijativu za hitno donošenje odgovarajućeg zakona a koja nikada nije realizovana.

Zakon nije donešen, ali je zato u vrijeme krize vlasti izazvane socijalnim buntom, jedan od prvih građanskih zahtjeva (vidjeti prilog) bio da se ukine „bijeli hleb“ za članove Vlade i poslanike Skupštine. Skupština je 14.2.2014. godine na 55. sjednici donošenjem Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju plaća i naknada funkcionera koje bira ili imenuje Skupština Tuzlanskog kantona i naknada za vršenje funkcije poslanicima u Skupštini Tuzlanskog kantona, ukinula privilegiju javnih znaničnika. Nakon donošenja ove odluke svi javni zvaničnici nakon prestanka ili prekida mandata su izgubili pravo primanja pune plate i do 12 mjeseci nakon isteka ili prekida.

U nastavku je pregled svekupnih primanja poslanika za 2013. godinu¹⁶ koji je rađen na osnovu slijedećih raspoloživih podataka koje smo dobili od nadležnih institucija:

- Spisak isplaćenih naknada poslanicima i članovima radnih tijela za mjesecce Januar-Novembar 2013. (izvor stručna služba Skupštine)
- Primanja poslanika Skupštine koji su delegati u Domu naroda u Parlamentu FBiH za period 1.1.-30.9.2013 (stručna služba DN PD FBiH)
- Podaci o plaćama i naknadama za period 1.1.-31.12.2013. g. (Ministarstvo finansija TK)

Ako bismo na osnovu podataka iz pregleda dali procjenu primanja profesionalnih poslanika za cijeli mandat, vidjeli bismo da su četvorogodišnja primanja poslanika kretala u rasponu od 143.000 KM do 300.000 KM (predsjednik Skupštine). Raspon primanja poslanika „honoraraca je bio od 64.000 KM do 130.000 KM. Sumarno gledano za zakonodavnu vlast u toku mandata, je samo za plate iz poreza građana je dato 6,8 miliona KM. Ukoliko tome dodamo materijalne troškove i novac za funkcionisanje političkih stranaka, tada se može govoriti i o cifri od oko 9 miliona KM

Iz dostavljenih materijala izdvajamo slijedeće karakteristične podatke:

- Samo profesionalni poslanici primaju platu, topli obrok, troškove prevoza i regres dok je angažovan u Skupštini. Prema važećem zakonu profesionalni poslanici su kao što je već napomenuto do ovog mandata imali i pravo na platu i godinu dana nakon isteka mandata.
- Poslanički paušal u 2014. godini je iznosio 712 KM i pripada kao mjesečni dodatak svakom poslaniku Skupštine. U odnosu na 2011. godinu kada je iznosio 672 KM povećan je 6%?
- Naknada za učešće na sjednicama Skupštine je iznosio 285 KM i pripada svakom poslaniku Skupštine. Isplaćuje se za svaku održanu sjednicu Skupštine
- Naknada za učešće na sjednicama radnog tijela Skupštine je iznosio 285 KM i pripada svakom poslaniku Skupštine koji je član radnog tijela. Isplaćuje se za svaku održanu sjednicu radnog tijela.
- Naknada za učešće na sjednicama Kolegija Skupštine je iznosio 285 KM i pripada svakom poslaniku Skupštine koji je član Kolegija. Isplaćuje se za svaku održanu sjednicu Kolegija.

Sve navedene naknade su, u odnosu na 2011. godinu takođe povećane za 6%.

¹⁶ Podaci za 2014. su nekompletni a isplat plata neredovne, tako da pravu uvig i proporciju svukupnih primanja poslnika daje prošlogodišnja statistika

Red.bri.	Poslanici u Skupštini TK / Domu naroda Federacije BiH	Skupština TK				Dom naroda Federacije BiH		Isplaćeno mjeseč. prosječno	
		Neto plate (sa minulim radom), topli obrok i regres (bez poreza na dohodak)		Naknade poslancima i članovima radnih tijela (RT) TK		Ukupno Skupština TK (prosjek)	Obračun. i isplaćeno za 9 mj.	Mjesečni prosjek	
		Obrač. i isplaćeno za 12 mј.	Mjesečni prosjek	Isplaćeno za 11 mјeseci	Mjesečni prosjek				
1	2	3	4 = 3 / 12	5	6 = 5 / 11	7 = 4 + 6	8	9 = 8 / 9	10 = 7 + 9
1	Slađan Ilić	44.249	3.687	22.651	2.059	5.747	5.678	631	6.377
2	Zoran Jovanović			18.377	1.671	1.671	36.336	4.037	5.708
3	Senahid Šaković			17.237	1.567	1.567	31.102	3.456	5.023
4	Hajrudin Bećirović			15.527	1.412	1.412	28.862	3.207	4.618
5	Senad Alić	20.166	1.681	28.066	2.551	4.232			4.232
6	Džemal Jukan	21.161	1.763	23.221	2.111	3.874			3.874
7	Dževad Hadžić	19.955	1.663	24.076	2.189	3.852			3.852
8	Mirsad Selimović	19.104	1.592	24.646	2.241	3.833			3.833
9	Asmir Hasić	19.438	1.620	21.226	1.930	3.549			3.549
10	Suada Mujčinović	21.603	1.800	18.662	1.697	3.497			3.497
11	Fahrudin Skopljak	20.173	1.681	19.802	1.800	3.481			3.481
12	Mijo Krešić	17.820	1.485	21.227	1.930	3.415			3.415
13	Mustafa Abdulahović	20.003	1.667	18.662	1.697	3.363			3.363
14	Ferhat Mustafić	21.556	1.796	16.667	1.515	3.311			3.311
15	Azra Okić	20.228	1.686	17.807	1.619	3.304			3.304
16	Salih Šabović	20.936	1.745	16.982	1.544	3.288			3.288
17	Omer Kupusović	21.384	1.782	16.382	1.489	3.271			3.271
18	Maida Alić	18.852	1.571	16.667	1.515	3.086			3.086
19	Dženita Hrvić	18.836	1.570	15.527	1.412	2.981			2.981
20	Mahir Nurkanović	9.410	784	21.512	1.956	2.740			2.740
21	Mersad Šerifović			28.636	2.603	2.603			2.603
22	Muhamed Šadić			26.641	2.422	2.422			2.422
23	Zlatko Šimić			23.791	2.163	2.163			2.163
24	Besim Imamović			23.506	2.137	2.137			2.137
25	Ivo Divković			16.382	1.489	1.489	5.607	623	2.112
26	Bajazit Jašarević	7.996	666	14.672	1.334	2.000			2.000
27	Redžiba Sagati			19.801	1.800	1.800			1.800
28	Semir Turubić			19.231	1.748	1.748			1.748
29	Muhamed Murselović			18.092	1.645	1.645			1.645
30	Elvis Baraković			16.667	1.515	1.515			1.515
31	Alija Azabagić			16.382	1.489	1.489			1.489
32	Zahid Bašić			15.812	1.437	1.437			1.437
33	Samir Kamenjaković			15.812	1.437	1.437			1.437
34	Rasim Dostović			15.812	1.437	1.437			1.437
35	Murisa Ustavdić			14.672	1.334	1.334			1.334
Isplaćeno ukupno/prosječno		362.870	30.239	680.827	61.893	92.133	107.585	11.954	104.086
Isplaćeno UKUPNO KM			362.870		680.827	1.043.697		107.585	1.151.282

Skupština TK ima 11 radnih tijela u čijem radu učestvuje poslanici, a neki od njih su članovi više Radnih tijela

U narednom pregledu dati su podaci o održanim sjednicama za prethodne tri godine iz kojeg je vidljivo znatno povećanje rada u komisijama u 2013. godini kada su skupštinska radna tijela održala ukupno 152 sjednice (povećanje čak za 46%)

Ono što sa sigurnošću možemo reći je da je prekompozicija vlasti **je umnogome diktirala i dinamiku i način rada komisija**, jer su zahtjevi nove parlamentarne većine da se nakon njezine uspostave smijeni i Vlada, intenzivirale rad Komisije za izbor i imenovanje, Administrativne komisije i Komisije za ustavna pitanja.

Zbog sporova među političkim blokovima, komisije su sve duže zasijedale i na sjednicama vodile rasprave o ustavnosti i zakonitosti pojedinih odluka i skupštinskih akata i po pravilu iste rasprave su se ponovile i nastavile i na sjednicama Kolegija, a zatim i Skupštine. Stoga se često dešavalo da umjesto da olakšaju i unapređuju način donošenja odluka o mjerama, zbog izraženih partikularnih interesa i „dominacije“ pojedinih stranaka ili blokova u komisijama, iste nisu uvijek bile na visini zadatka.

R. br.	Naziv komisije	Broj držanih sjednica			
		2011	2012	2013	2014
1	Komisija za borbu protiv korupcije	11	12	17	
2	Komisija za ustavna pitanja	3	1	9	
3	Zakonodavno-pravna komisija	12	12	16	
4	Komisija za pravdu, ljudska prava i građanska slobode	11	9	11	
5	Komisija za privrednu, ekonomsku i finansijsku politiku	11	11	15	
6	Komisija za obrazovanje, kulturu, sport i mlade	11	10	12	
7	Komisija za poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo i zaštitu okoliša	14	15	15	
8	Komisija za rad, zdravstvo i socijalnu politiku	10	11	17	
9	Administrativna komisija	8	13	15	
10	Komisija za jednakopravnost polova	8	11	13	
11	Komisija za izbor i imenovanja	3	6	12	
	Ukupno	102	111	152	

Najaktivnija, u mandatnom periodu, bila je Komsija za poljoprivredu, vodoprivredu i, šumarstvo i zaštitu okoliša čiji su članovi Mersed Šerifović – predsjednik, Muhamed Šadić, Senad Alić, Ferhat Mustafić, i Dževad Hadžić za koje je Komisija za borbu protiv korupcije čiji su članovi: Muhamed Murselović - predsjednik, Mersed Šerifović, Asmir Hasić, Mahir Nurkanović, Mirsad Selimović, Mijo Krešić i Senahid Šaković. Nasuprot ovima komisijama je Komisija za ustavna pitanja koja je imala 4 puta slabiji intenzitet rada od najaktivnijih komisija.

SVJETSKA EKONOMSKA KRIZA KOJA JE ZAHVATILA I BIH, NE BI IMALA TAKO POGUBNE POSLJEDICE U TUZLANSKOM KANTONU, DA JE OVDAŠNJA VLAST U AKTUELНОM MANDATU BILA SLOŽNA I FOKUSIRANA NA RJEŠAVANJE POSLJEDICA KRIZE. Kriza je izbila u prethodnom, ali njezine posljedice su se u najtežem obliku osjetile u aktuelnom mandatu, jer su političke partije umjesto da provode reforme, međusobno se iscrpljivale u jalovoj političkoj borbi za vlast, zanemarujući interes građana.

AKTUELNI MANDAT OBILJEŽEN PREKOMPOZICIJAMA U SKUPŠTINI, SMJENAMA VLADA I POLITIČKOM NESTABILNOŠĆU – DIRIGOVANIM „SA STRANE“. Još prilikom konstituisanja vlasti u Tuzlanskom kantonu, vidjelo se da će odluke o tome ko će biti u parlamentarnoj većini, donositi centrale političkih stranaka, a ne od građana neposredno birani poslanici. Kako je krenulo tako se i nastavilo, pa je sredinom 2012. godine po nalogu iz istih centara političke moći, promijenjena parlamentarna većina, i rekonstruisana Vlada. Do kraja mandata, Skupština Tuzlanskog kantona promjenila je 6 parlamentarnih većina, 3 saziva Vlada, koje su više puta rekonstuisane. Na kraju, poslije višestrukih promjena parlamentarne većine (najbrojnijih koji je doživjela neka kantonalna skupština, u ovom mandatu) i koaliranja „svih sa svim“, a nakon masovnih građanskih protesta u februaru 2014. godine i izbora „vlade eksperata“, Skupština TK kraj svog mandata dočekuje bez zvanične parlamentarne većine.

U TOKU AKTUELNOG MANDATA BUDŽET JE SAMO ZA POSLJEDNU GODINU DONEŠEN NA VRIJEME. GRAĐANI TK BILI SU TAOCI POLITIČKIH IGARA SA BUDŽETOM KANTONA.

BEZ OBZIRA NA NISKU REALIZACIJU PROGRAMA RADA, SKUPŠTINA TK, NAJVEĆU EFIKASNOST U MANDATU BILJEŽI UPRAVO U 2014. GODINI. Skupština je, u aktuelnom mandatu, najefikasnija bila u prvih 8 mjeseci 2014. godine, kada je realizovala 2,2 mjere po satu, u prosjeku. Skupština je, u 2014. g, bila najefikasnija i gledajući mjesecni prosjek realizovanih mjera, sa 15 realizovanih mjera mjesечно, u prosjeku. Pritom, u prvih 8 mjeseci 2014, kao što smo već rekli, zadržan je tempo održavanja 2 zasjedanja Skupštine mjesечно u prosjeku, iz prethodne godine, što je duplo veći broj zasjedanja nego u 2011. i 2012. godini. Kako je i mjesecni prosjek realizovanih zakona, u aktuelnom mandatu, najviši u 2014. godini, može se reći da je uklanjanje političkih tenzija i stalne borbe za vlast, formiranjem „vlade eksperata“, pozitivno uticalo na rezultate Skupštine TK, u posljednjoj godini njenog aktuelnog mandata.

TEMATSKA SJEDNICA JE DOBRO ORGANIZOVANA, ALI OKONČANA BEZ FINALIZOVANIH I REALIZOVANIH MJERA ZA POMOĆ PRIVREDI. U oktobru 2013. godine su Vlada i Skupština dobro pripremili i održali tematsku sjednicu sa tačkom dnevног reda „Analiza stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mjera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu.“ Na sjednici su pored diskusija poslanika svoje prijedloge i viđenje rješenja iznijeli predstavnici sindikata, poslodavca, privrednici, kantonalna privredna komora, nakon čega se vidjelo da bi mјere predložene od Vlade, mogle biti samo polazište za donošenje konačnih mjer. Na žalost, Vlada je proces donošenja konačnih mjer nepotrebno „razvukla“ i propustila priliku da mјere finalizuje i ugradi u programe rada i Budžet za 2014. godinu i realizuje ih bar u izbornoj godini.

TOKOM ČITAVOG MANDATA REGISTROVANA SU BROJNA KRŠENJA POSLOVNIKA I ZAKONA A U JEDNOJ OD BORBI OKO VLASTI, PRIJAVLJENO JE I KRŠENJE USTAVA.

Svakako najznačajnije kršenje Poslovnika i Zakona, bilo je vezano za kašnjenje u donošenju Budžeta i nepoštivanje odredbi 4., 22. i 23., Zakona o Budžetima FBiH, kada nije vršeno usklađivanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Zakon o Budžetima je kršen i kada je u pitanu donošenje odluka o izmjeni Odluke o privremenom finansiranju koje su takođe donešene nakon krajnjeg roka.

Skupština je prekršila i član 50. istog poslovnika jer nije šestomjesečno razmatrala ostvarivanje programa rada.

Za većinu hitnih sjednica, koje su zakazivane na inicijativu jednog broja poslanika, je takođe bilo tvrdnji da su zakazane mimo Poslovnika i bez jasnog obrazloženja razloga hitnosti.

U posmatranom periodu je zapaženo obimnije kršenja poslovnika o radu Skupštine TK koji se odnose na način komuniciranja za skupštinskom govornicom. Kršenja su bila najbrojnija u vremenima političkih previranja i prekompozicije vlasti u parlamentu. Atmosfera u Skupštini Tuzlanskog kantona je u tim trenucima obilovala političkim prepucavanjima, upozorenjima da se krši Ustav, zakoni, Poslovnik i Kodeks.

Kršenja poslovnika, zakona i Ustava je navedeno kao razlog da se dio mjer koje je donijela Skupština, a koje su se odnosile na smjenu Vlade, nakon ulaganja vitalnog nacionalnog interesa od strane kluba Hrvata, uputi prema Ustavnom sudu.

MALO SE RADило, DOBRO SE ZARADило - KRIZA SE POSLANICIMA ISPLATILA. Za vrijeme parlamentarne i institucionalne krize, desio se nevjerojatan apsurd da su poslanici najviše zasjedali i najviše zaradili u vrijeme kada su imali najmanji učinak. Na ovaj način se kriza finansijski isplatila i poziciji i opoziciji. Sumarno gledano za zakonodavnu vlast u toku mandata, je samo za plate, iz poreza građana, dato 6,8 miliona KM. Ukoliko tome dodamo materijalne troškove i novac za funkcionisanje političkih stranaka, tada se može govoriti i o cifri od oko 9 miliona KM.

TRANSPARENTNOST RADA SKUPŠTINE JE DOBRA. ALI SA DOSTA PROSTORA ZA POBOLJŠANJE. Skupština Tuzlanskog kantona još od 2008. godine na svojoj službenoj stranici ne objavljuje informacije o nacrtima propisa koji se upućuju u javnu raspravu. Službena stranica ne sadrži ni elementarne upute na koji način se javnost može uključiti u kreiranje propisa, na web stranici se ne može preuzeti elektronska verzija nacrtta propisa koji su predmet javne rasprave, a pored toga Skupština ne objavljuje ni program javne rasprave niti informacije o statusu sugestija iznešenih u javnim raspravama.

Dalje primjedbe, u kontekstu transparentnosti, transparentnost rada Skupštine, se odnose na nedostupnost poslaničkih pitanja, odgovora, amandmana i prečišćenih tekstova zakona u elektronskom obliku, dostavu podataka u krajnjem roku predviđenim zakonom (ZOSPI), nedostupnost podataka o pojedinačnom glasanju poslanika po mjerama, nevidljiviranju prisustvu vlade i poslanika sjednicama Skupštine, na nemogućnost preuzimanja video materijala i transkripta sjednica sa službeno web stranice Skupštine i nemogućnost dobijanja jasne i cjelevite informacije o sveukupnim primanjima poslanika kao javnih zvaničnika u elektronskom obliku.

DODATAK 1 – POSLANIČKI KARTONI

	IME I PREZIME	Ilić Slađan ¹⁷		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Predsjednik Skupštine Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba Srba Delegat u Domu naroda Parlamenta FBiH iz Skupštine TK		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Komisiju za pravdu, ljudska prava, građanske slobode		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	67	IZOSTANCI	5
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	6.377¹⁸		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	4489		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE ¹⁹				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN		23		
INICIJATIVA		1		
POSLANIČKA PITANJA		3		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI, I OSTALO		343 ²⁰		
UKUPNO		370		

¹⁷ Do 4.6.2012 godine predsjednika Skupštine je bio Bajazit Jašarević koji je nakon prekompozicije vlasti smijenjen. Od tada predsjednik Skupštine i predsjedavajući Kolegija je poslanik Slađan Ilić

¹⁸ Podaci o primanjima su ažurirani spram raspoloživih podataka i odnose se na 2013 godinu

¹⁹ U pregledima o aktivnostima poslanika su dati približni podaci do koji se došlo monitoringom CCI-a, jer u zapisnicima sa sjednicama Skupštine nisu uvijek autorizovane sve kategorije poslaničkih aktivnosti

²⁰ Statistički podatak u najvećem dijelu sadrži uvodna obraćanja, zaključke i prijedloge koje predsjednik Skupštine koristi tokom vođenja i usmjeravanja toku sjednice po svakoj tački dnevnog reda

	IME I PREZIME	Zlatko Šimić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Zamjenik predsjednika Skupštine Član Kolegija Skupštine Predsjednik kluba Hrvata		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Komisiju za rad, zdravstvo i socijalnu politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	66	IZOSTANCI	6
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	2.163 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	5528		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN				
INICIJATIVA				
POSLANIČKA PITANJA		3		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		33		
UKUPNO		36		

	IME I PREZIME	Samir Kamenjaković		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	NSRZB		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Zamjenik predsjednika Skupštine Član Kolegija Skupštine		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za obrazovanje, kulturu, sport i mlade		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	69	IZOSTANCI	3
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.437 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	1.778		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN		15		
INICIJATIVA		21		
POSLANIČKA PITANJA		22		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		16		
UKUPNO		74		

	IME I PREZIME	Dževad Hadžić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba SDP-a		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za poljoprivredu, vodoprivredu i zaštitu okoliša		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	69	IZOSTANCI	3
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.852 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	5638		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN		5		
INICIJATIVA		3		
POSLANIČKA PITANJA		2		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		80		
UKUPNO		90		

	IME I PREZIME	Alić Senad		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba SDA		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za poljoprivredu, vodoprivredu i zaštitu okoliša Član Komisije za jednakopravnost polova		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	72	IZOSTANCI	0
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	4.232 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	9045		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN		57		
INICIJATIVA		5		
POSLANIČKA PITANJA		17		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		124		
UKUPNO		203		

	IME I PREZIME	Šabović Salih		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	Samostalni poslanik		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik kluba Bošnjaka Predsjednik Kluba samostalnih poslanika		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Komisiju za privredu, ekonomsku i finansijsku politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	23	IZOSTANCI	1
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.288 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	2672		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ		
ZAKON			
AMANDMAN	39		
INICIJATIVA	46		
POSLANIČKA PITANJA	20		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	256		
UKUPNO	261		

	IME I PREZIME	Besim Imamović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SBiH		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba SBiH		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za privredu, ekonomsku i financijsku politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	70	IZOSTANCI	2
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	2.137 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	3.671		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ		
ZAKON			
AMANDMAN	40		
INICIJATIVA	5		
POSLANIČKA PITANJA	82		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	156		
UKUPNO	283		

	IME I PREZIME	Mersad Šerifović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	NSRZB		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba SNSRZB		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za poljoprivredu, vodoprivredu i zaštitu okoliša Član Komisije za borbu protiv korupcije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	67	IZOSTANCI	5
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	2.603 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	2.861		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ		
ZAKON			
AMANDMAN		2	
INICIJATIVA		19	
POSLANIČKA PITANJA		24	
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		59	
UKUPNO	104		

	IME I PREZIME	Mirsad Selimović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	BPS		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba BPS		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član komisije za borbu protiv korupcije Član Komisije za rad, zdravstvo i socijalnu politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	72	IZOSTANCI	0
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.833 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	2.861		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ		
ZAKON			
AMANDMAN		21	
INICIJATIVA		19	
POSLANIČKA PITANJA		30	
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		38	
UKUPNO	108		

	IME I PREZIME	Mijo Krešić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	HDZ BiH		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba HDZ		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član komisije za borbu protiv korupcije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	52	IZOSTANCI	20
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.415 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	4.081		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ		
ZAKON			
AMANDMAN	12		
INICIJATIVA	6		
POSLANIČKA PITANJA	25		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	69		
UKUPNO	112		

	IME I PREZIME	Bajazit Jašarević		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za ustavna pitanja		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	69		3
	MJESEČNA NETO PRIMANJA KM	2.000 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	13.484		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE²¹

AKTIVNOST	BROJ		
ZAKON			
AMANDMAN	19		
INICIJATIVA	2		
POSLANIČKA PITANJA	1		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	139		
UKUPNO	161		

	IME I PREZIME	Redžiba Šiljić - Segati		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednica Komisije za rad, zdravstvo i socijalnu politiku Član Komisije za jednakopravnost polova		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	72	IZOSTANCI	0
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.800 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	11.935		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN		2		
INICIJATIVA		5		
POSLANIČKA PITANJA		1		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		4		
UKUPNO		12		

	IME I PREZIME	Zahid Bašić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za obrazovanje, kulturu, sport i mlade Delegat u Domu naroda Parlamenta FBiH iz Skupštine TK		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	70	IZOSTANCI	2
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.437 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	10.095		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	3
INICIJATIVA	1
POSLANIČKA PITANJA	8
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	12
UKUPNO	24

	IME I PREZIME	Fahrudin Skopljak		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za obrazovanje, kulturu, sport i mlade Član Komisije za ustavna pitanja		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	70	IZOSTANCI	2
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.481 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	8.076		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	1
AMANDMAN	14
INICIJATIVA	12
POSLANIČKA PITANJA	11
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	58
UKUPNO	96

	IME I PREZIME	Rasim Dostović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za privredu, ekonomsku i finansijsku politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	67	IZOSTANCI	5
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.437 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	10.358		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	
INICIJATIVA	1
POSLANIČKA PITANJA	11
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	13
UKUPNO	25

	IME I PREZIME	Mustafa Abdulahović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Administrativne komisije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	71	IZOSTANCI	1
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.363 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	10.357		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	5
INICIJATIVA	2
POSLANIČKA PITANJA	5
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	5
4	22

	IME I PREZIME	Muhamed Murselović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za borbu protiv korupcije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	62	IZOSTANCI	10
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.645 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		7.435		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	6
INICIJATIVA	4
POSLANIČKA PITANJA	7
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	46
UKUPNO	63

	IME I PREZIME	Maida Alić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDA		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Zakonodavno-pravne komisije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	72	IZOSTANCI	0
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.086 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	6.996		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	1
INICIJATIVA	1
POSLANIČKA PITANJA	
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	1
UKUPNO	3

	IME I PREZIME	Dženita Hrvić					
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA					
	STRANKA	SDA					
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik					
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisija za pravdu, ljudska prava, građanske slobode					
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	71	IZOSTANCI	1			
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	2.981 KM					
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine							
6.741							

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	
INICIJATIVA	
POSLANIČKA PITANJA	
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	
UKUPNO	0

	IME I PREZIME	Hajrudin Bećirović					
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN UDOMU NARODA PFBIH	NE					
	STRANKA	SDP					
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Delegat u Domu naroda Parlamenta FBiH iz Skupštine TK					
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za pravdu, ljudska prava i građanske slobode					
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	62	IZOSTANCI	10			
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	4.618 KM					
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine							
5.967							

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	3
INICIJATIVA	
POSLANIČKA PITANJA	
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	43
UKUPNO	46

	IME I PREZIME	Suada Mujčinović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za obrazovanje, kulturu, sport i mlade		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	68	IZOSTANCI	4
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.497 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		5.028		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	3
INICIJATIVA	5
POSLANIČKA PITANJA	4
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	16
UKUPNO	28

	IME I PREZIME	Ferhat Mustafić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za poljoprivredu, vodoprivredu i zaštitu okoliša		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	65	IZOSTANCI	7
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.311 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		5.444		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	1
INICIJATIVA	
POSLANIČKA PITANJA	
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	24
UKUPNO	25

	IME I PREZIME	Omer Kupusović																														
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA																														
	STRANKA	SDP																														
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik																														
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Zakonodavno-pravne komisije																														
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	69	IZOSTANCI	3																												
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.271 KM																														
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine																																
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE																																
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #d9e1f2;">AKTIVNOST</th> <th colspan="3" style="background-color: #d9e1f2;">BROJ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ZAKON</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>AMANDMAN</td> <td colspan="3">56²²</td> </tr> <tr> <td>INICIJATIVA</td> <td colspan="3">1</td> </tr> <tr> <td>POSLANIČKA PITANJA</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO</td> <td colspan="3">41</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO</td> <td colspan="3">98</td> </tr> </tbody> </table>					AKTIVNOST	BROJ			ZAKON				AMANDMAN	56 ²²			INICIJATIVA	1			POSLANIČKA PITANJA				DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	41			UKUPNO	98		
AKTIVNOST	BROJ																															
ZAKON																																
AMANDMAN	56 ²²																															
INICIJATIVA	1																															
POSLANIČKA PITANJA																																
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	41																															
UKUPNO	98																															

	IME I PREZIME	Azra Okić																														
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA																														
	STRANKA	SDP																														
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik																														
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za jednakopravnost polova Član Komisija za ustavna pitanja																														
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	68	IZOSTANCI	4																												
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.304 KM																														
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine																																
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE																																
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #d9e1f2;">AKTIVNOST</th> <th colspan="3" style="background-color: #d9e1f2;">BROJ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ZAKON</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>AMANDMAN</td> <td colspan="3">2</td> </tr> <tr> <td>INICIJATIVA</td> <td colspan="3">8</td> </tr> <tr> <td>POSLANIČKA PITANJA</td> <td colspan="3">3</td> </tr> <tr> <td>DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO</td> <td colspan="3">12</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO</td> <td colspan="3">25</td> </tr> </tbody> </table>					AKTIVNOST	BROJ			ZAKON				AMANDMAN	2			INICIJATIVA	8			POSLANIČKA PITANJA	3			DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	12			UKUPNO	25		
AKTIVNOST	BROJ																															
ZAKON																																
AMANDMAN	2																															
INICIJATIVA	8																															
POSLANIČKA PITANJA	3																															
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	12																															
UKUPNO	25																															

²² Amandmani Zakonodavno pravne komisije su navedeni predsjedniku komisije

	IME I PREZIME	Ivo Divković		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Delegat u Domu naroda Parlamenta FBiH iz Skupštine TK		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za privredu, ekonomsku i finansijsku politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	65	IZOSTANCI	7
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	2.112 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		3.299		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	15
INICIJATIVA	5
POSLANIČKA PITANJA	7
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	80
UKUPNO	107

	IME I PREZIME	Senahid Šaković		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN UDOMU NARODA PFBIH	DA		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Delegat u Domu naroda Parlamenta FBiH iz Skupštine TK		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za borbu protiv korupcije Član Administrativne komisije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	67	IZOSTANCI	5
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	5.023 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		4.378		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	5
INICIJATIVA	1
POSLANIČKA PITANJA	1
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	49
UKUPNO	56

	IME I PREZIME	Zoran Jovanović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN UDOMU NARODA PFBIH	DA		
	STRANKA	Samostalni poslanik		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Delegat u Domu naroda Parlamenta FBiH iz Skupštine TK		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za ustavna pitanja Član Zakonodavno-pravne komisije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	68	IZOSTANCI	4
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	5.708 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		3.196		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	21
INICIJATIVA	11
POSLANIČKA PITANJA	26
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	110
UKUPNO	168

	IME I PREZIME	Murisa Ustavdić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za obrazovanje, kulturu, sport i mlade		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	66	IZOSTANCI	6
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.334 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	4.216		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	1
INICIJATIVA	3
POSLANIČKA PITANJA	1
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	6
UKUPNO	11

	IME I PREZIME	Elvis Baraković		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SDP		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA			
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	61	IZOSTANCI	4
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.515 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	4.166		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	5
INICIJATIVA	6
POSLANIČKA PITANJA	7
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	3
UKUPNO	21

	IME I PREZIME	Alija Azabagić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	Samostalni poslanik		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za rad, zdravstvo i socijalnu politiku		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	24	IZOSTANCI	0
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.489 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	5.561		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	1
INICIJATIVA	3
POSLANIČKA PITANJA	3
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	19
UKUPNO	26

	IME I PREZIME	Semir Turbić		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	Samostalni poslanik		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisija za pravdu, ljudska prava, građanske slobode		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	64	IZOSTANCI	8
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	1.748 KM		
BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine		2.414		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	
AMANDMAN	
INICIJATIVA	3
POSLANIČKA PITANJA	15
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	16
UKUPNO	34

	IME I PREZIME	Mahir Nurkanović		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	NE		
	STRANKA	SBB		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Predsjednik Komisije za borbu protiv korupcije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	70	IZOSTANCI	2
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	2.740 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	2.553		

AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE

AKTIVNOST	BROJ
ZAKON	1
AMANDMAN	38
INICIJATIVA	14
POSLANIČKA PITANJA	52
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO	89
UKUPNO	194

	IME I PREZIME	Asmir Hasić
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA
	STRANKA	SBiH
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Član Komisije za borbu protiv korupcije Član Komisije za jednakopravnost polova
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	24 IZOSTANCI 0

	IME I PREZIME	Džemal Jukan		
	PROFESIONALNO ANAGAŽOVAN U SKUPŠTINI	DA		
	STRANKA	Samostalni poslanik		
	FUNKCIJE U SKUPŠTINI	Poslanik Član Kolegija Skupštine Predsjednik Kluba samostalnih poslanika		
	RAD U SKUPŠTINSKIM KOMISIJAMA	Predsjednik Komisije za borbu protiv korupcije		
	PRISUSTAN NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE	70	IZOSTANCI	2
	MJESEČNA NETO PRIMANJA	3.874 KM		
	BROJ OSVOJENIH GLASOVA NA OPŠTIM IZBORIMA 2010. godine	968		
AKTIVNOSTI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE				
AKTIVNOST		BROJ		
ZAKON				
AMANDMAN		2		
INICIJATIVA		13		
POSLANIČKA PITANJA		5		
DISKUSIJE, ZAKLJUČCI, PRIJEDLOZI I OSTALO		18		
UKUPNO		38		

DODATAK 2– REALIZACIJA ZAKONA MANDATNOM PERIODU 2010-2014

ffbfbb

R. br.	Naziv zakona
1	Zakon o izmjenama Zakona o cestovnom prijevozu na području Tuzlanskog kantona
2	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravobranilaštву
3	Zakon o novčanoj podršci u poljoprivredi i ruralnom razvoju Tuzlanskog kantona
4	Zakon o dopuni Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014 godinu
5	Zakon o dopuni Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014 godinu
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji -2013.
7	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog kantona - (2014)
8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju
9	Zakona o podsticajima za zapošljavanje i intervencijama u privrednim subjektima
10	Zakon o turističkoj djelatnosti
11	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na imovinu, nasljeđe i poklon
12	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proglašenju dijela područja planine Konjuh Zaštićenim pejzažom "Konjuh"
13	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona
14	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju -29.5. 2014
15	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu- jul
16	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju javne ustanove Bosanski kulturni centar Tuzlanskog kantona
17	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona (2014)
18	Zakon o regulisanju dospjelih a neuplaćenih obaveza za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti rudnika uglja na području Tuzlanskog kantona.
19	Zakon o dopunama Zakona o koncesijama

ffbfbb

R. br.	Naziv zakona
1	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju
2	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu
3	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet nepokretnosti prava-2013
4	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju - 2013.
5	Zakon o izmjenama Zakona o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona-2013
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Javne ustanove Disciplinski centar za maloljetnike Tuzlanskog kantona
7	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona 2013

8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Tuzlanskog kantona -2013.
9	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu
10	Zakon o dopunama Zakona o osnivanju Javne ustanove Zaštićeni pejzaž "Konjuh"
11	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama
12	Zakon o izmjenama Zakona o sportu
13	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju-II 2013.
14	Zakon o privremenom finansiranju Tuzlanskog kantona
15	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu Tuzlanskog kantona
16	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima - 2013. g.
17	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kantonalnim administrativnim taksama i Tarifi kantonalnih administrativnih taksa (2013)
18	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta za 2013. godinu
19	Zakon o osnivanju Javne ustanove Direkcija regionalnih cesta Tuzlanskog kantona
20	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona
21	Zakon o izmjenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona-2013
22	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama;
23	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kantonalnim administrativnim taksama i Tarifi kantonalnih administrativnih taksa (2013)

ffbfbb

R.
br.

Naziv zakona

1	Zakon o javnom okupljanju Tuzlanskog kantona
2	Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu u Tuzlanskom kantonu
3	Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti Tuzlanskog kantona.
4	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih porodica (2011)
5	Zakon o dopuni Zakona o preuzimanju Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava i obaveza osnivača prema Zavodu za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzla
7	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava i obaveza osnivača prema Muzeju Istočne Bosne u Tuzli
8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama - 2012
9	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona- 2012.
10	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Javne ustanove Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju u Tuzli- (2012)
11	Zakon o prestanku važenja Zakona o radu Tuzlanskog kantona
12	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2012. godinu
13	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima
14	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama- 2012.g.
15	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radio-televiziji Tuzlanskog kantona. 2012.
16	Zakon o javno - privatnom partnerstvu
17	Zakon o šumama
18	Zakon o preuzimanju dijela osnivačkih prava i obaveza nad Centrom za rehabilitaciju ovisnika o psihohaktivnim supstancama Smoluća
19	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju
20	Zakon o izmjenama Zakona o osnivanju Javnog preduzeća "Međunarodni aerodrom Tuzla"-

	2012
21	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju sankcija- 2012.g.
22	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2012. godinu

ffbfbb

R. br.	Naziv zakona
1	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2011. godinu
2	Zakon o izmjenama Zakona o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona
3	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama
4	Zakon o prostornom uređenju i građenju
5	Zakon o osnivanju Javne ustanove „Zaštićeni pejzaž Konjuh“
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona 2011
7	Zakon o priznavanju inostranih obrazovnih isprava
8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Univerzitetu u Tuzli
9	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (skraćeni postupak)
10	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uslovima i postupku legalizacije bespravno izgrađenih građevina
11	Zakon o srednjem odgoju i obrazovanju -2011
12	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju
13	Zakon o cestovnom prijevozu na području Tuzlanskog kantona
14	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kantonalnim administrativnim taksama i Tarifi kantonalnih administrativnih taksi
15	Zakon o rudarstvu
16	Zakon o geološkim istraživanjima
17	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju budžeta TK za 2011. g.
18	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijsama Tuzlanskog kantona
19	Zakon o izmjenama Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije 2011
20	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Tuzlanskog kantona (2011)
21	Zakon o izmjenama Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona
22	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bibliotečkoj djelatnosti
23	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pozorišnoj djelatnosti
24	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o muzejskoj djelatnosti
25	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o arhivskoj djelatnosti
26	Zakon o prestanku važenja Zakona o zaštiti okolice
27	Zakon o izmjeni Zakona o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona - 26.10.2011
28	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o raseljenim osobama i povratnicima u Tuzlanski kanton i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine
29	Zakon o prestanku važenja Zakona o inspekciji za obrazovanje
30	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima Tuzlanskog kantona

DODATAK 3 – RADNA TIJELA SKUPŠTINE TK

STALNA RADNA TIJELA

- U Zakonodavno-pravnu komisiju Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Omer Kupusović - predsjednik,
2. Fahrudin Skopljak - član,
3. Maida Smajlović – član,
4. Zoran Jovanović - član,
5. Sead Taletović - član,
6. Senad Šmigalović - član,
7. Eldis Bajrić - član,

- U Komisiju za pravdu, ljudska prava, građanske slobode Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Hajrudin Bećirović - predsjednik,
2. Semir Turbić - član,
3. Dženita Hrvić - član,
4. Slađan Ilić - član,
5. Kemal Bratić - član,
6. Denis Talović - član,
7. Ranko Pejanović - član.

- U Komisiju za privredu, ekonomsku i finansijsku politiku Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Ivo Divković - predsjednik,
2. Rasim Dostović - član,
3. Besim Imamović - član,
4. Salih Šabović - član,
5. Nedžad Džafić - član,
6. Muhamed Ordagić - član,
7. Sead Ribić - član.

- U Komisiju za obrazovanje, kulturu, sport i mlade Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Fahrudin Skopljak - predsjednik,
2. Zahid Bašić - član,
3. Samir Kamenjaković - član,
4. Murisa Ustavdić - član,
5. Suada Mujčinović – član,
6. Senaid Hadžić - član,
7. Enver Zerem - član,
8. Marijana Petrović - član,
9. Husejn Mehmedović - član.

- U Komisiju za poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo i zaštitu okoliša Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Mersed Šerifović - predsjednik,
2. Muhamed Šadić - član,

3. Senad Alić - član,
4. Fehrat Mustafić - član,
5. Dževad Hadžić - član,
6. Muradif Šarić - član,
7. Nedžad Šečić - član.

- U Komisiju za rad, zdravstvo i socijalnu politiku Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Redžiba Šiljić-Sagdati - predsjednik,
2. Alija Azabagić - član,
3. Mirsad Selimović - član,
4. Zlatko Šimić - član,
5. Ramo Bećirović - član,
6. Zijad Latifović - član,
7. Dajana Bakić - član.

- U Administrativnu komisiju Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Džemal Jukan - predsjednik,
2. Muhamed Šadić - član,
3. Mustafa Abdulahović - član,
4. Elvis Baraković - član,
5. Admir Terzić - član,
6. Samira Hasagić - član,
7. Redžep Ismajlovska - član.

- U Komisiju za borbu protiv korupcije Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Muhamed Murselović - predsjednik,
2. Mersed Šerifović - član,
3. Asmir Hasić - član,
4. Mahir Nurkanović - član,
5. Mirsad Selimović - član,
6. Mijo Krešić - član,
7. Senahid Šaković - član.

- U Komisiju za jednakopravnost spolova Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Azra Okić - predsjednik,
2. Redžiba Šiljić-Sagdati - član,
3. Senad Alić - član,
4. Asmir Hasić - član,
5. Edisa T. Softić - član,
6. Muzafer Karić - član,
7. Mevlija Isaković - član.

- U Komisiju za ustavna pitanja Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Zoran Jovanović - predsjednik,
2. Bajazit Jašarević - član,
3. Mustafa Abdulahović - član,
4. Azra Okić - član,
5. Sunčica Mašić - član,

6. Novalija Ibrahimović - član,
7. Halid Abdulahović - član.

POVREMENA RADNA TIJELA

- U Komisiju za izbor i imenovanja Skupštine Tuzlanskog kantona, izabrani i imenovani su:

1. Semir Turbić - predsjednik,
2. Džemal Jukan - član,
3. Muhamed Murselović - član,
4. Suada Mujčinović - član,
5. Rahim Gadžić - član,
6. Milo Iljkić - član,
7. Sead Karić - član.

DODATAK 4 – REVIZORSKI IZVJEŠTAJ

Uvod

Iz ekspertnih mišljenja „da država koja nema uspostavljenu funkciju revizije ne može se smatrati potpuno demokratskom, a parlamentarna procedura usvajanja budžeta ne bi bila potpuna bez revizorskog izvještaja o njegovom izvršenju za prethodni period“ se vidi koliko je bitno da se očuva uspostavljena nezavisna revizija finansijskog poslovanja svih javnih institucija u BiH.

Glavni cilj nezavisnih revizorskih institucija da revizijom javnih rashoda i prihoda provjerava i potvrđuje zakonitost i racionalnost korištenja javnog novca pri finansiranju zakonom utvrđenih potreba.

Državne, uz interne revezije su glavni mehanizmi države za otkrivanje propusta, nepravilnosti i davanje preporuka za njihovo otklanjanje. Kako implementacija preporuka revizijskih institucija može značajno uticati na smanjenje korupcije, povećanje transparentnosti u radu, kao i povećanje racionalnosti trošenja. Zbog toga je veoma bitno da se objava revizorskog izvještaja i preporuke revizora ne dožive kao epizodna i prolazna priča. Implementacija preporuka je najvažniji prostor u kome odgovorne osobe javnih institucija naročito ministri, koji su na vrhu piramide odgovornosti, treba da iskažu svoju etiku, menadžerske sposobnosti i privrženost vladavini prava.

Komparativni pokazatelji revizorskih izvještaja

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH, po izvršenim revizijama za 2012. godinu okončao je reviziju za svih 10 kantona a objavio je izvještaje za 9. Ured nije ni jednom kantonu dao pozitivno mišljenje o finansijskom poslovanju.²³ Dao 5 negativnih mišljenja o poslovanju iskazanom u finansijskim izvještajima i to za Unsko-sanski, Srednjobosanski, Posavski, Zapadnohercegovački,Bosanskopodrinjski kanton.

Mišljenja s rezervom data su za 4 kantona (Tuzlanski, Kanton 10, Hercegovačko-neretvanski i Zedničko-dobojski kanton.

Za Kanton Sarajevo mišljenje nije dato je izrada izvještaja u proceduri.

Pozitivno	Isticanje predmeta	S rezervom (uslovno)	Negativno	Suzdržano	Citovanje subjekta revizije
Tuzlanski kanton		x			
Bosansko-podrinjski kanton		x		DA	
Unsko-sanski kanton		x		DA	
Srednjobosanski kanton		x		DA	
Kanton 10	x				
Zeničko-dobojski kanton		x		DA	

²³ Između 55 objavljenih izvještaja revizije institucija u Federaciji BiH za 2012. godinu, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je jedino do sada sa pozitivnim revizorskim mišljenjem u Federaciji BiH. Inače, Ured za reviziju institucija u FBiH obaviti će revizije u ukupno 72 institucije.

Hercegovačko-neretvanski kanton	x	DA
Zapadno-hercegovački kanton	x	DA
Kanton Posavski	x	DA
Kanton Sarajevo - u proceduri		

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Tuzlanskog kantona za 2012

Sva revizorska zapažanja Ured je prikazao u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Tuzlanskog kantona za 2012. godinu²⁴ koji je objavljen 19.7.2013. g. i dostavljen predsjedniku Skupštine, premijeru i ministru finansija Tuzlanskog kantona. Glavni revizor je u skladu sa zakonom obavezao rukovodstvo kantona da u roku od 60 dana od dana prijema obavijesti Ured o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti koje su identifikovane u revizorskom izvještaju. Vlada je 19.9.2013.g razmotrlila konačni izvještaj i pokrenula postupak utvrđivanja Program mjera za otklanjanje propusta i nepravilnosti u finansijskim Izvještajima Budžeta TK za 2012. g.

Program mjera je od strane Vlade usvojen i nakon stavljanja na dnevni red Skupštine, bez diskusije usvojen.

Iako nije na Skupštini razmatran, Vlada je razmatrajući Konačni izvještaj o realizaciji preporuka za unapređenje poslovnih aktivnosti (planiranja/izvršenja budžeta) i preporuka za otklanjanje uočenih propusta u 2012. godini kod revidiranih budžetskih korisnika datih od strane Ureda za internu reviziju, uspostavila svojevrstan monitoring realizacije revizorskih. Međutim sam proces usvajanja Budžeta i njegovo usvajanje sa unaprijed i ponovno planiranim deficitom, kao i način isplata plata za posljednja dva mjeseca tekuće godine, će vjerovatno biti nova prepreka da ova kanton i u narednoj godini dobije pozitivnu ocjenu.

Ured za reviziju je za Tuzlanski kanton dao **mišljenje sa rezervom**

Osnova za davanje mišljenja sa rezervom za Tuzlanski kanton je sadržana u 4 osnovne primjedbe:

1. Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, jer nije vršeno usaglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima, što je imalo za posljedicu ostvareni deficit za 2012. godinu od 11.348.930 KM, odnosno akumulirani deficit od 60.229.619 KM (tačka 4.8. Izvještaja);
2. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za iznos od 1.234.599 KM obzirom da je 351.949 KM ostvarenog prekoračenja budžeta iskazano na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda a ne na odgovarajućoj poziciji troškova, a obaveze prema JP Šume TK d.d. Kladanj u iznosu 882.650 KM nisu iskazane u finansijskim izvještajima za 2012. godinu (tačka 4.3., 4.5.3. i 4.8. Izvještaja);
3. Konsolidirani finansijski izvještaji nisu potpuni obzirom da u istim nisu iskazani prihodi i rashodi Direkcije za ceste Tuzlanskog kantona iako je ista u skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave TK budžetski korisnik (tačka 4.3. Izvještaja);
4. Nabavljeni namještaj i informatička oprema za potrebe Općinskog suda Banovići u iznosu 103.615 KM iz 2012. godine i 50.000 KM iz 2011. godine nisu evidentirani u knjigovodstvenim evidencijama ovog suda, dok su nabavljeni namještaj i informatička

²⁴Revizija je izvršena u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i Okvirom međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija-ISSAI Okvir u BiH („Sl.glasnik BiH“ broj 38/11 i „Sl.novine FBiH“, broj 30/11).

oprema za potrebe Općinskog suda Lukavac u iznosu 107.676 KM iz 2012. godine i 50.000 KM iz 2011. godine samo djelimično iskazani u knjigovodstvenim evidencijama ovog suda (tačka 4.5.3. Izvještaja).

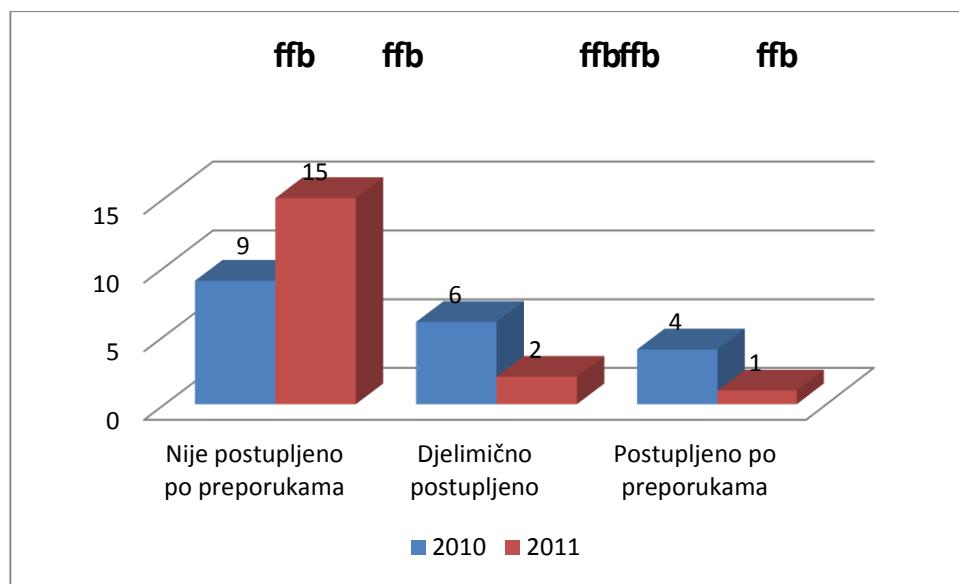
Federalni revizori su u svom izvještaju naveli određen broj propusta i nepravilnosti a u cilju otklanjanja istih su dali i 21 preporuku koje se nalaze u dodatku izvještaja.

Zbog činjenica da se broj grešaka nije smanjio u odnosu na prošli izvještajni period i zbog toga što se iste greške ponavljaju i ne otklanjaju, kada je trošenje budžetskih sredstava u pitanju, ne može se govoriti o napretku, nego bi se prije moglo govoriti o stagnaciji. Tu prije svega mislimo na neuspjeh Vlade da stabilizuje budžet kroz realno planiranje i da značajna finansijska sredstva sa kojima raspolaže Direkcija za ceste TK, uvrsti u Budžet. Obje aktivnosti su ranije najavljivanje kao nužna potreba i najavljuvane su kako u ekspozeu tako i u političkim istupima stranaka parlamentarne većine, naročito u vremenu dok su bile u opoziciji.

I pored navedenih propusta Finansijski izvještaji Budžeta Tuzlanskog kantona, prema mišljenju revizora po svim bitnim pitanjima, prikazali istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta za 2012. godinu i osim u navedenim primjedbamaa bili usklađeni sa važećom zakonskom regulativom.

Dobru praksu predstavlja to što će Revizorski izvještaj i ove godine biti dostavljen i Tužilaštvu Tuzlanskog kantona, kako bi se vidjelo da li je u finansijskom poslovanju institucija Tuzlanskog kantona bilo zakonom zabranjenih radnji. U prošlim periodima nikakvi postupci od strane sudkih institucija nisu pokretani.

U revizorskem izvještaju revizori se redovno osvrću i na postupanje vlasti po preporukama revizora iz prethodnog izvještaja.

U izvještaju je navedeno da je u potpunosti se postupilo po revizorovim preporukama samo u jednom slučaju, po 2 preporuka je djelimično postupljeno, a čak po 15 nije uopšte postupljeno.

Podatak da je Vlada postupila po tek svakoj dvadesetoj preporuci revizora, govori da Vlada nije realizovala vlastite mјere za otklanjanje nedostataka koje je uočio revizor. Zbog toga postupak evaluacije i izvještavanja o toku realizacije mјera treba revidirati i precizirati i ne čekati da neizvršenje ponovo konstataje revizor.

Kako je za realizaciju mјera iz Programa mјera bila jasno delegirana odgovornost ministara i menadžmenta budžetskih korisnika, njihovim neispunjavanjem su se stekli uslovi za utvrđivanje **disciplinske odgovornosti** zaduženih državnih službenika. Međutim, pošto nije poznat ni jedan takav slučaj sankcionisanja, možemo pretpostaviti da će istu sudbinu doživjeti najnovije revizorske preporuke i vladine mјere, te da će realizovanjem marginalnih preporuka

kao i dosad biti stvoren tek privid uvažavanja mišljenja revizora i odlučnosti da se po preporukama postupa.

Rezime preporuka

U cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola potrebno je kontinuirano unapređivati kontrolno okruženje, vršiti usaglašavanje i doradu postojećih internih akata, te ista dosljedno primjenjivati.

Kod izrade, donošenja i izvršenja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH.

Potrebno je prihode i rashode Direkcije za puteve TK planirati u budžetu, a rezultate poslovanja iste iskazivati u konsolidiranim finansijskim izvještajim Budžeta TK, obzirom da je Direkcija za puteve TK osnovana u skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave TK.

Potrebno je izvršiti usaglašavanje definicije vlastitih prihoda Uredbe o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele sa Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele Vlade FBiH u cilju istinitog iskazivanja podataka u finansijskim izvještajima.

Potrebno je poduzeti sve zakonom propisane mjere u cilju obezbjeđenja i naplate potraživanja po osnovu koncesionih naknada, te samim tim i zaštite javnih dobara.

Potrebno je redovito doznačavati dio naplaćenih koncesijskih naknada općinama na čijem se području nalaze predmeti koncesija.

Potrebno je obračun plaća i naknada plaća vršiti na osnovu stvarno izvršenih sati, a u srednjim školama obezbijediti jedinstven način obračuna sati preko norme.

Poštivati odredbe Zakona o porezu na dohodak.

U cilju tačnosti obračuna prekovremenog rada i rada u dane sedmičnog odmora Ministarstvo unutrašnjih poslova treba da obezbijedi podatke o vremenu izvršavanja istog.

Dosljedno poštovati Odluke Vlade kojima je reguliran rad u komisijama.

Potrebno je dosljedno poštivanje odredbi Uredbe o uslovima i načinu korištenja sredstava reprezentacije i ostvariti kontrolu nad ovim troškovima.

Potrebno je transfere od prihoda od koncesija realizirati na transparentan način, uz primjenu unaprijed definiranih i mjerljivih kriterija.

Potrebna je dosljedna primjena Odluke o načinu raspodjele sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede kod utvrđivanja prioriteta, kao i osiguranje dosljedne primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH kod realizacije ovih sredstava.

Potrebno je izdatke priznavati u trenutku njihova nastanka, u cilju istinitog i fer iskazivanja obaveza u finansijskim izvještajima.

Potrebno je nabavku stalnih sredstava iskazivati na način definiran Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu primjene odgovarajućeg postupka izbora dobavljača.

Potrebno je tendersku dokumentaciju sačinjavati na propisani način, kako bi se procedure odabira najpovoljnijih dobavljača mogle provesti u razumnom roku.

Potrebno je da nadležna tijela donesu odluke o utvrđivanju vlasništva nad branom Modrac, zemljištem, objektima, uređajima, opremom i dokumentacijom koji su u funkciji akumulacije Modrac.

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je u skladu sa važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim i utvrditi izvore za finansiranje deficita. Potrebno je poduzeti zakonom i ugovorima predviđene mjere kako bi se krediti odobreni pravnim licima i naplatili.

Potrebno je poštivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu stvaranja obaveza samo za namjene i do visine definirane u Posebnom dijelu Budžeta.

DODATAK 5 – NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U TK

Statistički pokazatelji o platama, standardu, stanju u privredi, stranim ulaganjima i nezaposlenosti su pokazatelji kojima se može na određen način mjeriti učinkovitost vlasti i sposobnost da stvara promjene u kvalitetu života građana. Složene političke prilike i decentralizovan način organizovanja države, ne omogućavaju da kantonalna vlast ima sve mehanizme za kojima bi učinila pozitivne promjene. Stoga, u narednom poglavlju za sve navedene i djelimično ažurirane trendove i promjene, kantonalnoj vlasti se ne mogu pripisivati niti isključive zasluge za ostvareno, niti isključiva krivica za neostvareno.

Navedeni statistički podaci su neupitni indikatori stanja u Tuzlanskom kantonu, koji Vlad i Skupštini mogu biti smjernica u kojem pravcima djelovati, koje mjere u budućnosti treba donositi i kako bi se napravili pozitivni pomaci ponajprije u kvalitetu života građana.

Prosječne plate i standard građana Tuzlanskog kantona

Prosječna neto plata u Tuzlanskom kantonu iznosi 750²⁵ KM što je 9% ispod prosjeka Federacije BiH (849 KM). U odnosu na kantonalni prosjek iz 2011.godine koji je iznosio 728 KM, u mandatnom periodu je došlo do povećanja plata za 3%.

Komparativna uporedba podataka o prosječnim primanjima uposlenika u FBiH govori da samo 4 kantona imaju manja prosječna primanja od Tuzlanskog kantona, a da su prosječna primanja i dalje za cca 22% manja nego u HNK, i čak 38 % manja od primanja u Sarajevskom kantonu. Pokazatelji o kretanju indeksa potrošačkih cijena za 2013. godinu su takvi da se za period 2010-2013. godine može reći da je došlo do povećanja za 4,8%. Samo ovaj podatak je dovoljan da bi se zaključilo da je u proteklom četvorogodišnjem periodu došlo do pada standarda zaposlenih.

Imajući u vidu da je potrošačka korpa za četvoročlanu porodicu, čije statističko praćenje rade udruženja sindikata, po iznosu skoro dva i po puta veća od navedenih iznosa plata, a pogotovo penzija, čak i za porodice sa oba zaposlena možemo reći da žive na ivici siromaštva.

Djelatnost		Tuzlanski kanton	
Neto plaća		Bruto plaća	
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	712,00	1.063,00
B	Vađenje ruda i kamena	897,00	1.357,00
C	Prerađivačka industrija	532,00	788,00
D	Proizvodnja i snabdijevanje el.en., plinom	1.528,00	2.374,00
E	Snabdijevanje vodom i uklanjanje otpadnih voda	813,00	1.229,00
F	Građevinarstvo	473,00	700,00
G	Trgovina na veliko i malo	519,00	775,00
H	Prevoz, skladištenje i komunikacije	645,00	967,00
I	Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	576,00	865,00
J	Informacije i komunikacije	1.099,00	1.697,00
K	Finansijske djelatnosti	1.160,00	1.799,00
L	Poslovanje nekretninama	592,00	895,00
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	817,00	1.254,00
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	549,00	828,00
O	Javna uprava i odbrana	1.081,00	1.659,00
P	Obrazovanje	774,00	1.186,00
Q	Zdravstvena socijalna zaštita	1.042,00	1.609,00
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	764,00	1.160,00
S	Ostale uslužne djelatnosti	678,00	1.027,00

Ubjedljivo najniže plate su u sektoru građevinastva gdje je došlo do pada u onosu na prethodni kvartal i gdje prosječna plata od 473 KM (63% prosječne plate u TK) može da pokrije tek oko trećine troškove potrošačke korpe četvoročlane porodice. Uvođenje odjela za

²⁵ Korišteni podaci iz biltena br 15 Kantonalne privredne komore „Privredna kretanja Tuuzlanskog kantona“

građevinarstvo pri ministarstvu industrije, energetike i rudarstva jeste, dobar potez Vlade i preduslov za poboljšanje uslova poslovanja u ovom sektoru, ali prethodni podatak govori da do poboljšanja još uvijek nije došlo.

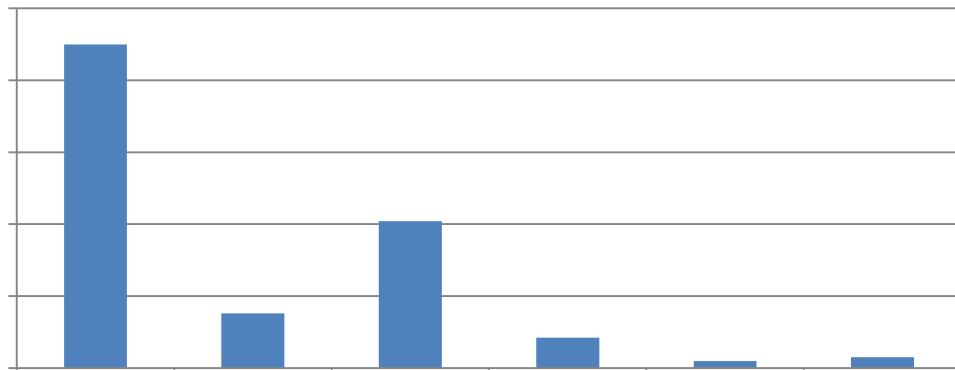
Naredni pregled prosječnih primanja po opština se nije znatnije promijenio u odnosu na prethodni kvartal i on i dalje sadrži nelogičnosti koje na najbolji način pokazuju nemoć i nesposobnost države da maksimalno iskoristi sve mehanizme za suzbijanje sive ekonomije. Ako je logičan visok prosjek primanja u Tuzli i Banovićima, svakako nije logično da primanja

U Tuzlanskom kantonu su najnepovoljniji pokazatelji oni koji se odnose na strane investicije. Investicija u Tuzlanskom kantonu gotovo da i nema i izuzetak predstavljaju jedino značajna višemilionska ulaganja kroz proces privatizacije u rudniku krečnjaka Vijenac. Infrastrukturni projekti na području Tuzlanskog kantona koji su bili najavljivani u Tuzlanskom kantonu još uvek nisu ni započetisa realizacijom („Termoelektrana Blok 7“, „Termoelektrana Banovići“, i drugi.)

Zbog loše, neodgovorne i nesložne politike koju vode političari na državnom nivou, ali i zbog najnovije duboke političke krize u Tuzlanskom kantonu, strani investitori se u posljednje dvije godine ne osjećaju sigurnim u BiH i Tuzlanskom kantonu, tako da je većina nakon početnih pregovora odustajala od ulaganja.²⁶ Prema izjavama međunarodnih zvaničnika Bosna i Hercegovina je zemlja koja "gladuje" za stranim investicijama, ali strani investitori neće doći sve dok u njoj postoje prepreke koje ograničavaju poslovanje, kao što su korupcija, neusklađeni zakoni i neodgovorni političari.

Da bi sliku o investiranju u Tuzlanskom kantonu bar donekle učinili jasnijom navešćemo nekoliko po Tuzlanski kanton vrlo nepovoljne podataka²⁷ koji upućuju na nedvosmislene zaključke.

Ukupne isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja u FBiH su u 2012. godini iznosile 2,85 milijardi KM i za 32% su manje nego 2008. Isplate za investicije u Tuzlanskom kantonu su u 2012. bile 399 miliona KM i činile su 14% ukupnih investicija. U poređenju sa Sarajevskim kantonom njegovo učešće u ukupnim investicijama je bilo 40%.

Iz strukture osnovnih izvora investiranja se vidi da su sredstva iz Budžeta najlošiji izvor investiranja jer čine svega 1% ukupnih sredstava. U odnosu na 2008 godinu ova sredstva su smanjena za 4 puta.

Navedeni podaci jasno ukazuju da zbog stalnog pada ukupnih investicija i drastičnog pada sredstava za investiranje koje dolaze iz budžeta, Vlada treba prioritetsko spas tražiti u privlačenu stranog kapitala

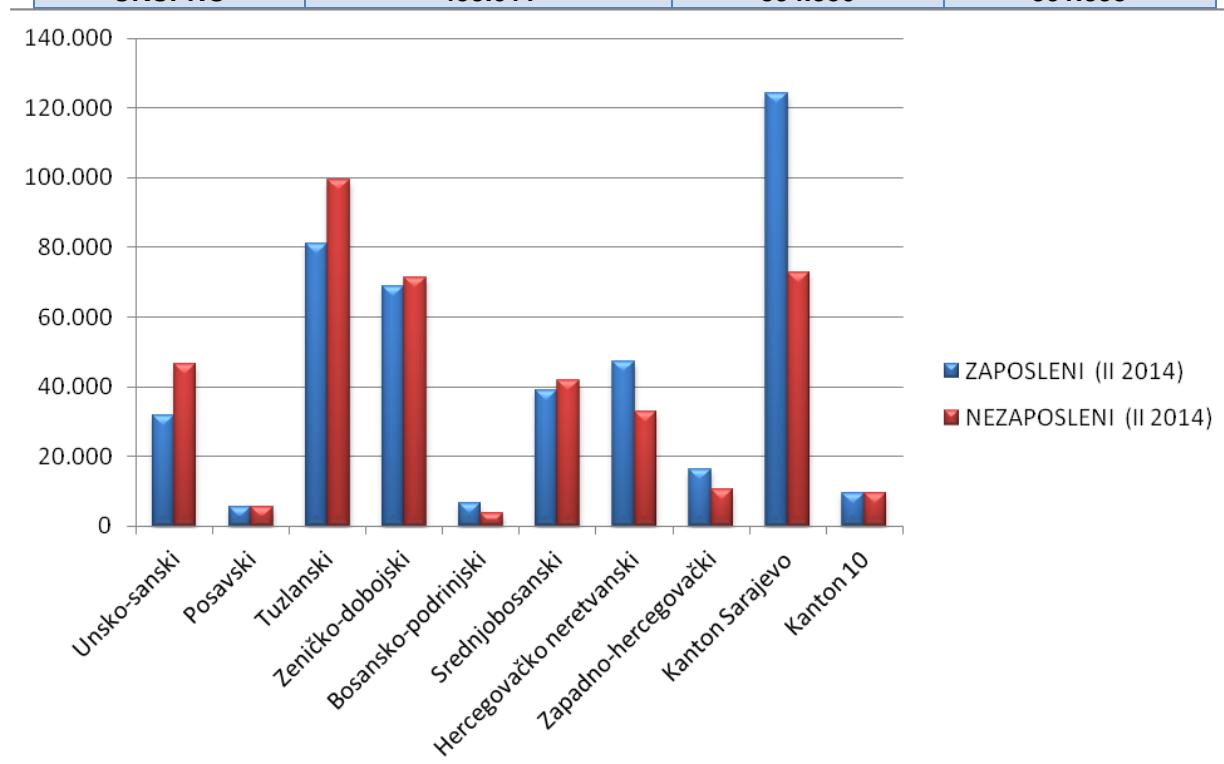
²⁶ Prema podacima Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, u devet mjeseci 2012. godine, u BiH je investirano svega 28 miliona eura, ili 81 posto manje nego u istom razdoblju protekle godine! Statističkih pokazatelja po kantonima nema pa se može smatrati da ravnomerno dijele sudbinu države

²⁷ Iz Statističkog biltena 193/2013

Pokazatelji o stanju nezaposlenosti

Nijedan dio Bosne i Hercegovine nema izražen problem nezaposlenosti kao što ga ima Tuzlanski kanton. Poslijeratne teškoće u funkcionisanju hemijske, metalne, poljoprivredne pa i drvne industrije, u posljednjim godinama su prerasle u privredni kolaps velikih razmjera. Posljedica takvog stanja je bio gubitak brojnih radnih mesta i porast nezaposlenost, međutim ipak epilog je bio crnji od očekivanog. Problem nezaposlenosti je iz godine u godinu postajao sve izraženiji, a nakon pojave ekonomске krize poprimio je dramatične razmjere sa izraženim trendom rasta nezaposlenosti i najvećom disproportcijom u odnosu na zaposlenost. U nastavku je tabelarni i grafički prikaz stanja zaposlenih i nezaposlenih po kantonima za marta 2014. godine.

KANTON	ZAPOSLENI (II 2014)	NEZAPOSLENI (II 2014)	NEZAPOSLENI (III 2014)
Unsko-sanski	31.871	46.663	46.254
Posavski	5.556	5.643	5.620
Tuzlanski	80.888	99.536	99.074
Zeničko-dobojski	68.959	71.442	71.277
Bosansko-podrinjski	6.459	3.673	3.651
Srednjobosanski	38.893	41.864	41.432
Hercegovačko neretvanski	47.304	32.955	32.919
Zapadno-hercegovački	16.348	10.435	10.439
Kanton Sarajevo	124.367	72.641	71.779
Kanton 10	9.366	9.498	9.393
Zaposleni u Ministarstvu odbrane		8.000	
UKUPNO	438.011	394.350	391.838

Tuzlanski kanton ima ubjedljivo najnepovoljniji odnos između broja nezaposlnih i broja zaposlenih i prema statističkim pokazateljima za mjesec mart 2014., broj nezaposlenih je za 18.186 veći ukupnog broja zaposlenih. Ovakve poražavajuće podatke nema ni jedan kanton u FBiH.

Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, u februaru 2014. godine u Tuzlanskom kantonu je bilo zaposleno ukupno **80.888 osoba**. U odnosu na početak mandata i nakon preuzimanja vlasti broj zaposlenih ne da se nije povećao kako je najavljivano i nego se čak i smanjio za **2.004** ili 2,4% (tada je u januaru 2011. evidentirano 82.892 zaposlena).

Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, u martu 2014. godine je registrovano 98.956 nezaposlenih osoba, što je u odnosu na januar 2011. godine kada je zabilježeno 92.788 nezaposlenih, više za 6.748 (6,6%). U 2013. godini je registrovan frapantan statistički podatak o broju nezaposlenih, kada je broj nezaposlenih bio najveći ikada – 100.403 osobe²⁸.

ZAPOSLENI	NEZAPOSLENI
III 2013	80.426
IV 2013	80.514
V 2013	80.539
VI 2013	80.605
VII 2013	80.780
VIII 2013	80.146
IX 2013	80.225
XI 2013	81.145
XII 2013	82.619
I 2014	81.176
II 2014	80.888
III 2014	99.074

Nezaposlenost (III 2014)	
UKUPNO	99.074
Banovići	5.480
Čelić	2.753
Doboj-Istok	2.734
Gračanica	9.627
Gradačac	7.869
Kalesija	9.113
Kladanj	2.702
Lukavac	10.941
Sapna	2.551
Srebrenik	8.682
Teočak	1.929
Tuzla	20.357
Živinice	14.336

Preged nezaposlenosti po opština u TK posredno dosta govori o vrlo neujednačenoj privrednoj razvijenosti opština. Strategija razvoja TK je sugerisala, a prethodni premijer nudio osnivanje opštinskih industrijskih zona i preduzetničkih parkova

nije otvorena ni jedna industrijska ili poreduzetnička zona. Tek koncem godine su nagovještene naznake da bi se Tuzlanski kanton mogao naći na listi onih kantona u kojima će se potpomognuti sredstvima FBiH, započeti uraditi nešto konkretno na ovom planu.

Javno je rečeno više puta u toku 2013. godine, da zbog nedostatka sredstava nisu mogli biti donešeni ključni dokumenti koji bi mogli promijeniti stanje nezaposlenosti (Zakon o poticaju u privredi i Akcioni plan zapošljavanja.). Očito je da je Vlada zbog nedostatka finansijskih sredstava, odustala od donošenja navedenih mjeru, pa je 14.3.2013. godinjela „Okvirni program za bolja i nova radna mjesta“ za koji je rečeno da mu je glavna uloga da sačuva postojeća mjesta i poboljša poslovni ambijent.²⁹ Međutim „Akcioni plan za implementaciju Okvirnog programa za bolja i nova radna mjesta“ nikada nije urađen pa time i realizovan. Razlog je opet postojanje finansijskih sredstava, za njegovu provedbu. Nova Vlada je na ovom planu najavila korjenite promjene u oblasti zapošljavanja najavljujući osnivanje Fonda solidarnost čim je pokazala da se ka istom cilju može ići različitim putevima.

Odavno se zna da je za nepovoljnu strukturu nezaposlenih na Tuzlanskom kantonu odgovorne ova i prethodne Vlade i resorno ministarstvo, zbog čega se kroz preporuke CCI- a sugerisala potrebu usklajivanja upisne politike prema potrebama tržišta rada. Reformske potrebe u oblasti promjene upisne politike koje je Vlada pokrenula su naišli na najveće otpore na Univerzitetu u Tuzli. Do konačnog usvajanja dokumenta „Preporuke za obrazovnu upisnu politiku na podršcu Tuzlanskog kantona“ nije došlo do kraja 2013. godine pa se može reći da je još jedna reforma dovedena u čorsokak i okončana neuspješno. Prilika da se proces vodi razumno, uz veće participiranje i uvažavanje potreba svih aktera na koje se politika odnosi (poslovni sektor, obrazovanje, djeca roditelji) je propuštena, jer u izbornoj godini nije realno očekivati istraživanje na „bolnim“ reformama u bilo kojoj oblasti.

VSS	Broj	VŠS	Broj	SSS	Broj	KV/ VKV	Broj
Ekonomist	996	Nast.raz.nast	200	Gimnazija	3688	Prodavač	6090
Pravnik	764	Ekonomista	94	Mašin.teh	3047	Automehan	2349
Pedagog	349	Pravnik	59	Ekon.tehn.	1978	Bravar	2348
Prof.bosanskog	244	Ekon.služ.	39	Ekon.služ.	1657	Vozač ter.voz.	1513
Prof.fiz.i zdr.kult.	180	Nast.tehn.kult.	22	Hem.tehn.	1203	Kuhar	1480

Najveća stopa nezaposlenosti u Tuzlanskom kantonu kao posjednicu ima teško socijalno stanje ne samo građana koji su nezaposleni nego i zaposlenih koji zbog stanja u preduzećima u kojima rade nemaju redovna primanja ili plate ne dobijaju nikako. Vlast je obećala i nije ispunila obećanje da će izradom socijalnih karti građana, doprinijeti pravednijoj raspodjeli budžeta namijenjenog u ove svrhe. Isto kao što je propustila do pred kraj mandata donijeti socijalni program socijalnog mjera za ublažavanje stanja socijalno ugroženih građana.

Obzirom da su vrlo nepovoljni trendovi u oblasti zapošljavanja prisutni već duži period, kao zaključak se može reći da su aktuelne vladine mјere pokazale kao nedovoljne, neefikasne ili da one prave mјere nisu ni donešene. Traženje rješenja za ovaj problem je zadatak svake vlasti, ali i test koliko ona zapravo može uraditi da ga umanji. Nastojanje vlasti Tuzlanskog kantona da donese mјere koji bi se pomoglo privredi i smanjenjila nezaposlenstvo je zabilježeno u oktobru 2013. godine kad je Skupština održala tematsku sjednicu sa tačkom dnevnog reda „Analiza stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mјera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu.“ Na sjednici su pored diskusija poslanika svoje prijedloge i viđenje rješenja iznijeli predstavnici sindikata, poslodavca, privrednici,kantonalna privredna komora, nakon čega se vidjelo da bi mјere predložene od Vlade, mogle biti samo polazište za donošenje konačnih mјera. Na žalost Vlada je proces donošenja konačnih mјera nepotrebno „razvukla“ i propustila priliku da mјere ugradi i u programe rada i Budžet za 2014. godinu i realizuje ih .

²⁹ Nekadašnji Ministar Ministarstva za rad i socijalnu politiku i povratak Sead Hasić, je u odgovoru na poslaničko pitanje poslanika Besima Imamovića u vezi nedonošenja Akcionog plana zapošljavanja 12.4.2012. g.. odgovorio „ Smatramo da urađeni prijedlog Akcionog plana zapošljavanja treba da sačeka stabilnije vrijeme kako bi se stvorile prepostavke za realno izvršenje i realizaciju Akcionog plana zapošljavanja